

Veto

Vanaf nu kunt u al uw oud ijzer bij ons kwijt. Wasmachines, keukenrobots, fietsenwielen,... altijd welkom. Met onze pneumatische boommachines maken we daar tegenwoordig muziek van. Dat is nu modern, zie. En nog weken na elke jam-sessie zindert het geluid van de koffiemolens in onze verruimde geesten. Voor een nieuw inzicht in de harmonie, pagina 7.

Voor de slechtzienden onder u willen we graag de tekst van deze Veto integraal in-rappen. Daartoe verhuist de redactie volgende week naar de prive-opnamestudio van Helen Keller, een rijzende ster in de Vlaamse showbusiness. In afwachting oefenen wij onze radiostemmetjes, teneinde op zijn minst met tien om te horen te zijn. Radio-amateurs stemmen best af op pagina 7.

Vrouwstemmen zouden goed klinken op cassette. Wij dus op zoek naar leersmoeders. Blijkt dat die iets gehoord hebben over een nieuw soort emancipatie. Ze willen alleen maar gelijkwaardig zijn, niet gelijk, want het is niet plus in de Golf. Ze gaan nu massaal het statuut van gewetensbezwaaarde aanvragen, op pagina 9.

Vandaar dat ze nu allemaal vredesaktivist worden. Zo van: Hee, die is tegen de vrede, kom, we gaan hem eens aframmelen! En de politie krijgen we wel aan onze kant als we zeggen dat hij tegen de verhoging van de kottaks komt betogen. Wedden dat de oorlog dan rap gedaan zou zijn? Blow Up Saddam Sina, op pagina 4.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 17, 1990-1991, NUMMER 21, MAANDAG 25 FEBRUARI 1991

Net als vorig jaar rond deze tijd, breekt Leuven deze week haar grenzen open voor alle EG-studenten-sporters. (foto Archief)

Kringraad én Sociale Raad bevoegd over dekreet Een Pyrrhus-overwinning van de democratie

Voorlopig lijkt er nog geen einde te komen aan de impasse waarin Kringraad zich al enkele weken bevindt. Twee weken geleden leidde de beslissing van Kringraad om niet deel te nemen aan een nationale betoging tot een konflikt met Sociale Raad. Die beslissing was immers tot stand gekomen zonder voorafgaande diskussie in de kringen. Sociale Raad had dan ook de intentie aan de kringen te vragen of zij al dan niet aan de betoging kon deelnemen. Kringraad, en met name sommige leden van het buro van Krira, verzette zich daar echter tegen, door de uitsluitende bevoegdheid over standpunten in verband met het dekreet Coens op te eisen. Na een hevige diskussie werd besloten de bevoegdheidsvraag, en daarmee samenhangend de vraag naar het verdere aktie-patroon, naar de kringen terug te sturen.

De uitslag van de stemming op de Algemene Vergadering van Kringraad was duidelijk: 15 van de 24 kringen oordeelden dat het dekreet onder de gedeelde bevoegdheid van Kringraad en Sociale Raad valt. De beslissing van Kringraad om af te zien van deelname aan de nationale betoging moest dus herzien worden. Prompt na de stemming kondigden zowel de voorzitter als de vrijgestelde van Kringraad hun ontslag aan, omdat ze zich "niet kunnen verzoenen met de manier waarop de stemming tot stand kwam". De kwestie werd lichtjes absurd toon bleek dat reeds vóór de stemming de andere universiteiten beslist hadden dat de nationale betoging niet zou plaats vinden.

Op het eerste gezicht kan je weinig aanmerken op de beslissing van de kringen. Kringraad had zich onrecht een bevoegdheid toegeëigend, maar werd terecht gewezen door Sociale Raad. De beslissing van vrijdag moet in dat opzicht geïnterpreteerd worden als een korrekte van standpunten die op onrechtmatige wijze tot stand waren gekomen. Je kan je echter de vraag stellen of Kringraad niet opnieuw dezelfde fout begaat door de bevoegdheidsstemming op te vatten als een strikte bevoegdheid van Kringraad. Wat maakt dat Kringraad wel, en - laat ons zeggen -

Sportraad niet, bevoegd is te beslissen over de bevoegdheden van Sociale Raad. Redelijk absurd lijkt dat ons, vooral als je weet dat het oorspronkelijke standpunt van Kringraad volledig steunde op de zogenaamde autonomie van de raden.

Vaarwater

Die autonomie van de raden is steeds het heersende principe geweest achter de werking van Loko. Loko verzamelt vier raden, die elk bevoegd zijn over een aspekt van de demokratisering van het onderwijs. Voor Sportraad en Kultuurraad zijn die bevoegdheden vrij evident. Bij Kringraad en Sociale Raad zijn er daarentegen wel eens 'overlappingsen', omdat de tematieken waarrond gewerkt wordt (interne versus eksterne demokratisering) sterk in elkaars verlengde liggen.

Een groot deel van de bevoegdheden van beide raden wordt gedekteerd door de diverse mandaatfuncties in het mede-beheer. Zo is het vrij vanzelfsprekend dat Sociale Raad zorgt voor de vertegenwoordiging op de verschillende mede-beheersorganen van de sociale sektor aan de universiteit: RVS, Acco, Alma enzomere. Kringraad doet hetzelfde, maar dan naar de akademische beleids-

makers toe: Akademische Raad, Onderwijsraad, de fakulteitsraden. Over die bevoegdheden kan dus weinig diskussie bestaan. Moelijker wordt het met tematieken die de strikte bevoegdheden van de raden overstijgen. Het dekreet Coens is daar een mooi voorbeeld van. Men kan weliswaar stellen dat het dekreet grotendeels handelt over de interne organisatie van universiteiten en andere onderwijsinstellingen, maar men kan onmogelijk voorbij aan een serie sociale en andere implikaties die het dekreet eksplisiet vermeldt of implisiet veronderstelt.

Een beperking van de bevoegdheid over het dekreet tot Kringraad is in dat opzicht een simplifikatie en tot op zekere hoogte ook een kontradiktie, omdat de demokratiseringsgedachte precies eist dat onderwijsvernieuwingen getoetst worden in hun diverse aspekten. Het dekreet is niet het eksklusieve terrein van een of andere raad, maar belang Loko aan in al zijn geledingen. Desnoods zouden ook Kultuurraad en Sportraad in de gesprekken betrokken kunnen worden, al voorziet het bestaande kompromis daar geen ruimte voor.

Denkfout

De situatie die zich nu voordoet is natuurlijk niet nieuw. Kringraad is zich in de loop van de jaren steeds meer gaan profileren als de belangrijkste raad van Loko, en ging zich in die hoedanigheid ook bevoegdheden toeëigenen waar de

vervolg op p.3 ▶

Leer typen in 2 dagen

Met succes getest door 40 studenten
Zie pagina 10.

Achtste editie van het Lisst Liever Spanjaarden dan Roemenen

Al sinds acht jaar heet de bloeiende lentebloesem van Sportraad LISST: het Leuvens Internationaal Studenten SportTornooi. Het is weer een van die typische klassiekers van de sportiefste raad van Loko. Dat betekent: mooie sportprestaties en veel plezier. Het betekent natuurlijk ook dat deze week sport beoefenen en bier drinken op de vanouds bekende manier met elkaar verbonden worden. Want LISST is ook een feest rond de vierhonderd buitenlandse studentensporters die naar Leuven afzakken. Veel kansen op buitenlandse kontakten dus, dankzij de sportmanifestaties en de avondaktiviteiten. Alhoewel, zoals het er nu naar uitziet, zal alle aandacht wel uitgaan naar de uiterst populaire Spanjaarden.

Het lijkt wel alsof Sportraad alleen maar klassiekers aanbiedt: denk maar aan de Maraton, de 24-urenloop en de Gasthuisberg-Trophy. En ook het LISST is al jaren een publiekstrekker. Nochtans is het enigszins een buitenbeentje. Alle andere aktiviteiten van Sportraad zijn eksklusief voor Leuvense studenten bedoeld, terwijl dit nu juist een tornooi is waar buitenlandse en Leuvense ploegen zich met elkaar meten. Dat is meteen ook wat voor de speciale sfeer op het LISST zorgt. Deze week is immers niet alleen bekend voor sterke sportprestaties. Het jaarlijkse tornooi is daarnaast telkens weer een unieke en gezellige ontmoetingsplaats voor studenten uit diverse West-Europese landen.

De kompetitiesporten die op het LISST beoefend worden zijn volley-, basket- en voetbal. Bij de eerste twee doen zowel mannelijke als vrouwelijke teams mee; voetbal is enkel weggelegd voor de mannen. Naast de buitenlanders spelen in elke discipline ook twee Leuvense studentenploegen mee. Deze eer is weggelegd voor de winnaars van de Interfakultaire bekerkompetities: de sterksten op sportief gebied aan de KUL dus. Dit jaar zijn dat Ekonomika en Terbank in het damesvolleybal, en VTK en Apollon bij de heren. De meisjes van Apollon en VRG en de jongens van de Vlaamse Monnik en LBK brachten de sterkste Leuvense basketbalteams op de been. In de voetbalkompetitie is het nog even afwachten: er zijn nog vier ploegen in de running. Maandag, als het veld weer bespeelbaar zal zijn, maken Apollon, Thomas Morus, Salvast en Chemika uit welke twee de eer van de KUL mogen verdedigen.

De 400 jongens en meisjes waartegen zij het moeten opnemen komen uit acht verschillende landen. De Belgische buurlanden zijn traditioneel sterk vertegenwoordigd: er zijn Nederlanders, Duitsers, Engelsen en Fransen van diverse universiteiten. Ook het Iberisch schiereiland stuurt telkens weer een talrijke afvaardiging. Dit jaar zijn er maar liefst 118 Spanjaarden en Portugezen naar Leuven afgeakt. Nieuwkomers dit jaar zijn de Finnen en de Oostenrijkers. Er zijn echter ook een paar afvallers: met name de Oosteuropese sporters zijn vanwege financiële problemen niet langer van de partij. De Polen en Roemenen die vorig jaar voor de eerste keer het tornooi bezochten waren toen namelijk niet in staat hun reis of hun verblijf zelf te bekostigen. Sportraad sprong financieel bij met als gevolg dat het LISST verlieslatend werd. Dit jaar werd dan ook besloten dergelijke teams niet meer uit te nodigen. Het is begrijpelijk dat Sportraad niet de middelen heeft om in te springen voor teams die hun deelname niet kunnen betalen. Maar het blijft spijtig dat op die manier alleen min of meer kapitaalkrachtige ploegen aan het LISST kunnen deelnemen. Misschien vindt Sportraad volgend jaar wel een sponsor die een bus Hongaren naar Leuven wil rijden.

Evenwicht

Zoals bij vele sportmanifestaties is het bij het LISST wel eens onduidelijk of de deelnemers en de toeschouwers sportliefhebbers zijn die wel een pintje lusten of drinkebroers die toevallig ook in sport geïnteresseerd zijn. In ieder geval kan je

vervolg op p.2 ▶

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Student Aid Integratie

In het kader van Student Aid ging woensdag 30 januari een kleinkunst-avond door. Het was ook de start van de 27 uren koffie malen. In zijn toespraak was prof. Maschelein vol lof over het initiatief. Student Aid was het stadium van het bierbakken stapelen ten voordele van Togo voorbij. Het aankaarten van het thema van de eerlijke wereldhandel door de Max Havelaar-koffie kon alleen van volwassenheid getuigen, volgens Maschelein.

In de pauze van deze avond werden "tropische hapjes" aangeboden, waaronder bananen. Bananen? Zeg niet zomaar banaan tegen een Chiquitabanaan! Nu het toch over eerlijke wereldhandel gaat...

Toegegeven, het is niet steeds mogelijk om konsekwent te zijn. Maar uitgaand naar bananen is er een voor de hand liggend alternatief: de Wereldwinkel-banaan. Op die bewuste avond werd ook coca-cola verkocht. Coca-cola heeft zich een niet zo frisse reputatie weten op te bouwen en is zowat uitgegroeid tot hét symbool van de economische uitbuiting van de Derde Wereld. Coca-cola drinken ten voordele van ontwikkelingsprojecten? Daar is toch echt een smaakje aan!

Ann Labeuws

De integratie van migranten is een zaak die iedereen nauw ter harte zou moeten gaan. Veto besteedt dan ook ruime aandacht aan dit vraagstuk. Bij het artikel uit de vorige editie, "Een snelkursus ontsluit", over de integratie van islamitische vrouwen, had ik graag enkele bedenkingen geformuleerd. Het is inderdaad niet aan de westerse wereld, voor veel moslims synoniem van kristelijke wereld, om ceuvenoude islamitische gebruiken in vraag te stellen. Respekt voor andere culturen vormt een grondhouding, die essentieel is geworden in een wereld zonder echte grenzen. Respekt moet echter steeds tweezijdig blijven. Je kan niemand ten volle respekteren die jou niet respecteert. Dit gegeven sluit elk zwart-wit oordeel over racisme en integratie uit. In intellectuele studentennidens vinden vreemde cultuurpatronen een buffer van breeddenkende tolerantie: alles moet kunnen. Voor mensen die niet het voorrecht van een hogere opleiding genoten liggen cultuurconflicten dikwijls heel wat gevoeliger. De opschudding die ontstond in de fakulteit Geneeskunde enkele jaren geleden over het dragen van hoofddoeken door Maleisische studentes, illustreert dit op treffende wijze. Sommige, vooral oudere, patiënten hadden heel wat moeite met het beeld van een "gesluisde" vrouwelijke arts-stagiair. Wat primeert hier, het recht op eigenheid van de buitenlandse student of de gemeedruist van zieke bejaarden. Het antwoord is zeker niet in een vingerring te geven. Wanneer een westerling(e) in een streng islamitisch land gaat werken, dient hij, maar vooral zij, zich volledig aan de islamitische zeden aan te passen

De karrière van deze knappe, vriendelijke jongen verliep als een bliksemstraal. Na een korte zwerftocht door de geleerden van de Leuvense studentenbeweging, werd hij dit jaar plots sterreporter van Veto. Onderwerpen in zijn vierde Unix-kursus, heeft hij het lay-outen onder de knie, en naar het schijnt plant hij voor volgende maand zijn eerste foto-reeks. Wie hem in het voetspoor wil treden, kan zich nu reeds aanmelden bij Veto, 's Meiersstraat 5. Werk verzeerd - zonder sollicitatie-eksamen - voor kritisch ingestelde, op vrijwillige basis naar kwaliteit strevende schrijvers, tekenaars, zettters, lay-outers en fotografen.

en heeft niet het recht om zich te beroepen op culturele eigenheid. Bescherming van de vrouw is een mooi principe in de Koran, maar waar ligt de grens met paternalisme en dominantie. Denk maar aan het recente protest van enkele Saoedische vrouwen tegen het formele rijverbod voor vrouwen in dat land.

De multiculturele maatschappij vormt wellicht de nieuwe uitdaging, na het tot stand komen gedurende twee eeuwen van godsdienstvrijheid en de rechten van de mens. De westerse cultuur heeft echter evenwel recht op eigenheid en respekt. Dat zoiets zeer gevoelig kan liggen bewijst de groeiende aanhang voor ekstreem-rechts in gans Europa. De discussie over integratie van vreemde culturen laten verworden tot een discussie onder intellectuelen, zoals met vele politiek gevoelige problemen gebeurt, komt haar zeker niet ten goede.

Gert Van Assche
Student Geneeskunde

Lissttornooi

← vervolg van p.1

vaststellen dat er door de organisatoren naar een evenwicht wordt gestreefd tussen sportieve bezigheden en randactiviteiten. Zo wordt de openingsshow op maandag, waar enkele sporten gedemonstreerd worden, naadloos gevolgd door "vrije vaten in de LISST-bar". Ook op dinsdag is er overdag tijd voor sportbeoefening, terwijl 's avonds nieuw zweet wordt opgedaan op de Fakbar-kroegentocht. De finale van zowel sporten als drinken is voorzien op donderdag, als respectievelijk de eindronde van de competitie en de LISST-TD de klap op de vuurpijl geeft. Die TD heeft trouwens de reputatie een fijn en gezellig festijn te zijn.

Het is meteen ook de laatste kans om eens met een Spanjaard of een Spaanse te praten. De Iberiërs zijn namelijk ontzettend populair, zo blijkt. Bij de student die voor de opvang van studenten zorgen was de vraag naar

Spanjaarden ook dit jaar weer veel groter dan het toch al behoorlijke aanbod. Menig Leuvense student voelt er blijkbaar wel wat voor een week op te trekken met een Spaanse leeftijdsgenoot (m/v). Dat terwijl de Nederlanders en de Duitsers ook dit jaar weer niet van de straat zijn geraakt en daarom hun nachten moeten slijten in pedas en scoutslokalen. Waarom zo weinig mensen graag blonde West-Europeaanen te slapen leggen is niet meteen duidelijk. Trouwens, ook naar het waarom van de Spaanse populariteit kan je alleen maar gissen. Is men in dit fin de siècle, tijd van decadentie, op zoek naar zuiders eksotisme? Willen de gastheren en gastvrouwen volgend jaar gratis naar Benidorm? Of zijn de Spanjaarden gewoon heel charmant gezelschap? Volgende week onttraadt Veto dit geheim met een bericht over sportieve en nevenactiviteiten.

Jan Bosteels

Kolofon
Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)
Jaargang 17
nr. 21
25 februari '91

Ver. uitg. Stef Wauters,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Koen Hendrickx
Redaktiesekretaris: Stef Wauters
Redactie: Dirk Boeckx, Pieter De Gryse, Hielke Grootendorst,
Walter Pauli, Ria Vandermaesen
Doka: Hielke Grootendorst,
Renaat Schrooten, Leen Van Lindt
Tekeningen: Arnulph en Nix
Lay-out en vormgeving:
Dirk Boeckx, Pieter De Gryse,
Pieter Ghijssels, Hielke Grootendorst, Koen Kempeneers,
Benoit Lanno, Walter Pauli,
Ronny Tielen, Jan Van der Linden,
Stef Wauters
Medewerkers:
Jan Bosteels, Filip De Keukeleere,
Krista De Mey, Victor Dries,
Pieter Ghijssels, Michel Kempeneers, Benoit Lanno,
Werner Van den Bergh, Ann Vandermaesen, Peter Vanduffel
Eindredactie:
Hielke Grootendorst, Stef Wauters

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.;
niet-studenten: 300 fr.; steun
vanaf 600 fr.; over te schrijven op
rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdragen ingezonden door derden onder de noemer "Vrije Tribune". De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Het onderwijsdecreet voor universiteiten is er en wordt best niet goedgekeurd in zijn huidige vorm: forfaitaire betoelaging, studenteninspraak die aan vrije universiteiten nergens gegarandeerd wordt en niet éénduidig vastgestelde inschrijvingsgelden, men kan bezwaarlijk beweren dat dit (arme-)studentvriendelijke maatregelen zijn. En over de beschamende manier waarop men de universitaire expansie nu eens 'definitief' (maar wie gelooft dat) geregeld heeft, kunnen we duidelijk zijn: als men op dat vlak beslissingen neemt waarin enkel rekening gehouden wordt met regionale en verzuldebelangen en waar geen plaats is voor een wetenschappelijk onderzoek naar de demokratiserende relevantie van regionale kampussen (daarvoor waren ze tenslotte toch oppericht), dan stelt men zich terecht vragen bij het onderwijskundig (?) beleid in Vlaanderen.

Er moet dus zeker nog actie ondernomen worden en vanuit het nationaal overleg tussen studentenorganisaties werd voorgesteld om nog éénmaal nationaal te betogen om onze argumenten kracht bij te zetten. In Leuven riep Kringraad (Kira, Leuvense vertegenwoordiging op het nationaal dekreet-overleg) een aktie-vergadering (04.02.91) samen om onder andere over een nationale betoging te praten. De kringen beslissen echter met een absolute meerderheid (zij het nipt) om niet mee te betogen, maar andere akties te voeren.

Dat gebeurde zonder dat één enkele kringverantwoordelijke uitstel van stemming vroeg om kringstandpunten in te nemen, wat twee dingen kan betekenen: ofwel hadden de afgevaardigden kringstandpunten, ofwel oordeelden de kringafgevaardigden dat zij konden stemmen in overeenstemming met wat er in hun kring leeft. Omdat ons inzien de ultieme beslissingsbevoegdheid in verband met de dekreetproblematiek voor 100% bij Kira ligt (cfr. infra), is dit een demokrisch genomen beslissing waar men zich bij moet neerleggen. Het is dan ook logisch dat de Kira-afgevaardigde zijn mandaat uitvoert en het nationaal overleg mededeelt dat Leuven niet mee zal

Kringraad-Sociale Raad Over dekreten en bevoegdheid

doen aan een nationale betoging, daarvoor hoeft hij de afloop van de vergadering van een andere raad niet af te wachten.

Indien men bij Sociale Raad (Sora) problemen heeft met een beslissing van Kira (kringstandpunten of niet bijvoorbeeld), dan moet men vragen aan de vertegenwoordigers op Sora om de discussie op de presidia te heropenen. Dat is het forum om de kringraadafgevaardigden terug te fluiten indien zij verkeerde standpunten ingenomen hebben. Als dat laatste blijkt, dan is het logisch dat de vertegenwoordigers namens hun kring op Kira vragen om de bewuste discussie opnieuw te openen om een nieuwe beslissing te kunnen nemen. Maar wat nu gebeurt is, namelijk Sora die zomaar een beslissing van Kira tracht te overrulen door over dezelfde topic (betogen of niet) op Sora zelf een stemming aan te vragen omdat de stemming op Kira volgens hen niet juist verlopen is (of niet de goede uitkomst had), tart elke verbeelding. In wezen heeft Sora zich daarmee eigenlijk de functie van een centrale raad toegewezen: een orgaan dat boven elke andere raad staat en elke beslissing van de andere raden kan veranderen. In het verleden heeft men onder andere tegen een dergelijk orgaan geageerd met het argument dat je slechts weinig mensen kunt motiveren om op een 'ondergeschikte' raad te gaan zitten. Als je weet dat je beslissingen toch steeds door een ander teniet gedaan kunnen worden zonder dat je daarbij de garantie hebt dat er in dat centraal orgaan voldoende dossierkennis aanwezig is, zal de neiging ook niet groot zijn om veel tijd en energie in Sora, Sora enz... te steken.

Wanneer een andere raad dus de autonomie van Kira met betrekking tot het dekreet in twielf trekt, dan is het logisch dat daartegen verzet rijst bij mensen van Kira.

Hoe zit dat nu eigenlijk met die autonomie? Het is binnen Loko een modus vivendi dat wat elke interne demokratissering betreft (beurzen, kotkassen...) Sora bevoegd is. De interne demokratissering (vooraf onderwijskundige aspecten) is dan weer het domein van

Kira. Omdat het dekreet vooral onderwijskundige aspecten betreft, is het dekreet ons inzien dan ook de bevoegdheid van Kira. Dat wil niet zeggen dat de sociale implicaties die in het dekreet vervat zijn, ontkennd worden. Men heeft besloten om die materie in een ander dekreet te regelen en nooit heeft enige kring ook die sociale dimensie volledig te regelen in het nu voorliggende dekreet. Daaruit leiden wij af dat een sociaal dekreet aanvaard werd als oplossing voor de sociale implicaties van het nu voorliggende dekreet. Wanneer dat sociale dekreet zal voorliggen, zal het volledig onder de beslissingsbevoegdheid van Sora vallen, al zullen ook daar enkele artikels instaan die louter onderwijskundig zijn. Dan moet ook Kira niet de pretentie hebben om de autonomie van een andere geleding aan te vallen.

Wat trouwens de specifieke sociale artikels betreft (en andere trouwens ook), is er steeds contact geweest met de mensen van sociale raad, informeel (de kantoren liggen naast elkaar) en formeel via gezamenlijke bureau's. Men kan dus moeilijk beweren dat Kira de discussie in verband met het dekreet monopoliseerde heeft, de Algemene Vergaderingen staan trouwens open voor iedereen. Het is wel zo dat de uiteindelijke beslissingen steeds op Kira genomen zijn, zonder dat iemand daar vóór 4 februari ooit problemen mee gehad heeft. Nochtans zijn de beslissingen die daar genomen zijn veel fundamenteeler geweest dan die op de aktie-vergadering van 4 februari. Op de AV's van Kira zijn namelijk steeds de standpunten ingenomen die op het kabinet verwoord moeten worden en waarvoor men aktie zou voeren. Dat zijn toch belangrijker dingen dan de manier waarop je aktie doet, dachten wij.

Indien er problemen zijn met betrekking tot de bevoegdheidsafbakening, dan bestaat er binnen Loko een orgaan om dergelijke problemen op te lossen. Kringen die vinden dat beslissingen voor bepaalde materies niet genomen mogen worden op één raad, kunnen een Open Algemene Vergadering (OAV) samenroepen om over die materies te discussiëren en te beslissen. Edoch ook dat is niet gebeurd.

Als het nu blijkbaar kan dat een raad beslissingen wil wijzigen van een andere raad op een binnen de OAV dus), dan moeten de kringen die dat tolereren konsekwent zijn en een OAV samenroepen om over de structuur van Loko en een eventuele centrale raad te praten.

Peter vanduffel
Victor Dries

Ongenoegen over dekreet blijft groot

Juridisch steekspel

Het dekreet over het universitaire onderwijs blijft voor beroering zorgen in de onderwijswereld. De maandenlange "brede maatschappelijke discussie" heeft niet kunnen beletten dat er nog een aantal merkwaardige passages in de uiteindelijke ontwerpakte zijn blijven staan die voor groot ongenoegen zorgen of het dekreet zelfs ernstig compromitteren.

Minister Coens heeft de oppositie tegen 'zijn' geesteskind nog steeds niet gesmoord. Michel Magits, dekaan van de Rechtsfaculteit van de VUB en Ludo Veny van het Centrum Staats- en Bestuursrecht, ook van de VUB, bestempelden het dekreet recent in een Vrije Tribune in de Standaard nog als een juridisch wangedrocht. Zo'n onverbidelijke veroordeling van toch prominente juristen staat haaks op het enthousiasme van onze eigen rektor Dillemaans - toch ook een rechtsgeleerde.

Het juridisch steekspel rond het dekreet belooft nog boeiend te worden. Het begon met een bericht in de Standaard over een op stapel staand artikel van prof. Jan Veelaers (Ufsa/Ufsal) en Herman van Goethem (Ufsa) in het "Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid". Beiden komen tot de bevinding dat de dekreettekst strijdig is met de Grondwet, wat betreft de nieuwe regeling over anderstalige kolleges. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd om het taalgebruik te regelen in Vlaanderen, maar niet in Brussel. De nieuwe regeling, die bepaalt dat keuzevakken in de licenties onder bepaalde voorwaarden in een andere taal dan het Nederlands mogen gedoceerd worden, kan dus niet gelden voor VUB en Ufsal. Volgens artikel 59 bis van de Grondwet is de Vlaamse Gemeenschap immers bevoegd voor alle aspecten van het onderwijs aan alle Vlaamse instellingen, behalve inzake de onderwijstijd. Daar beperkt haar bevoegdheid zich tot het onderwijs verstrekt in het Nederlandse taalgebied.

Uitgaande van die vaststelling zijn commentatoren en specialisten het erover eens dat het dekreet door de Raad van State zal worden teruggestuurd. Aan die bedenking werd overigens een nogal

vernetigende konklusie gekoppeld voor de minister en zijn kabinetmedewerkers. De Standaard sprak over "een blaam voor de politieke en universitaire specialisten die zich nachtenlang met de minister bogen over het dekreet, maar dit aspect over het hoofd zagen". Het kabinet van de minister reageerde geïrriteerd: men liet weten "niet van gisteren" te zijn en wel degelijk rekening te houden met de taalwetgeving. Men zou al een oplossing klaar hebben voor het geval het oordeel van de Raad van State negatief zou zijn. De onrechtstreekse regeling die men dan kennelijk in het achterhoofd heeft - het opleggen van de taalregeling aan VUB en Ufsal via de subsidiëeringsvoorwaarden - werd echter ook al door de auteurs van het artikel in het "Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid" voorzien en als "grondwetsontduiking" bestempeld.

In hun Vrije Tribune traden Magits en Veny Veelaers en Van Goethem volledig bij. Maar ook andere aspecten van het dekreet zouden de toets aan de rechtsbeginselen niet doorstaan. De bevoegdheid van de Eksekutieve inzake de academische lerarenopleiding, studiepunten en rationalisatiemaatregelen wordt

geproblematiseerd, de rechtspositieregeling van het personeel is niet sluitend. Toch lijkt het er vooral op dat die juridische steekspelen zich afspeelen tegen de achtergrond van een dieper, meer fundamenteel ongenoegen met de manier waarop dit dekreet er gekomen is. Magits en Veny noemen het uitgangspunt tot de - volgens hen terecht - rationalisatie van het hoger onderwijs fundamenteel oneerlijk, omdat het gebeurt volgens het principe van het recht van de sterkste: de grote universiteiten halen hun slag thuis, de kleine instellingen komen in de kou te staan.

Daarmee verworden zij het ongenoegen dat leeft in brede kringen van de Vlaamse universitaire wereld: de discussie over een zo diepgaande hertekening van het universitaire landschap is niet gevoerd met de nodige sereniteit, maar is ontaard in een weinig sierende en on-akademische ideologische touwtrekkerij. Het is dan ook opvallend dat de partijen die op dit moment het laken naar hun kant hebben getrokken dat uitdrukkelijk danken aan de 'brede maatschappelijke discussie' die door de minister mogelijk gemaakt zou zijn, terwijl de ontevredenheid met aandrigen

op zo'n 'brede maatschappelijke discussie'. Het anders inschatten van de breedte van die maatschappelijke discussie toont de universiteiten wel op hun smalst.

Maar ook in het milieu van de Holt-instellingen is het protest nog lang niet gaan liggen. Met name aan het Antwerpse HIVT, het Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken broeit er wat. In een gesprek met onze redactie sprak een woordvoerder van het HIVT zich sterk uit tegen het nieuwe dekreet, en de manier waarop daarin de Holt-instellingen worden gegered. Het nieuwe dekreet bewerkt volgens onze zegsman een degradatie van het Holt, en met name het HIVT dreigt in het Europa van morgen het slachtoffer te worden te worden van buitenlandse concurrentie.

Het HIVT werd tot nu toe ingericht onder de vleugels van het vroegere Rijksuniversitair Centrum Antwerpen (nu UCA). Het verstrekte, zoals dat gestipuleerd werd door de wet van 1971, een opleiding van universitair nivo. Het HIVT was dan ook de enige Vlaamse instelling die deel uitmaakte van de internationale konfederatie van universitaire instellingen voor vertalers en tolken, waarin België verder alleen werd vertegenwoordigd door Mons. De konfederatie overkoepelt instellingen uit zowat heel Europa, en zelfs uit Amerika. Die instellingen rekenen onderwijs én onderzoek tot hun taak. In het nieuwe dekreet wordt het onderscheid tussen universitaire en niet-universitaire instellingen scherper gesteld, net op basis van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek dat tot het exclusieve domein van de universiteiten zou behoren. Bij het HIVT leeft nu de vrees dat de instelling door het dekreet uit die internationale organisatie wordt geschreven,

omdat men van de eigen overheid niet de erkenning krijgt die men op internationaal vlak al jaren geniet.

Het dekreet, dat het Vlaamse onderwijs moest klaarmaken voor de Europese concurrentieslag dreigt daarmee een omgekeerd effect te bewerkstelligen voor de Vlaamse Holt-instellingen, aldus onze zegsman. Naar verluidt wordt er aan tolkenscholen in Amsterdam en Parijs - wel erkende instellingen van universitair nivo - nu al gesproken over de oprichting van 'filialen' in Vlaanderen. Het is duidelijk dat de Vlaamse instellingen met een ernstige handicap worden opgezadeld wanneer ze na '92 op eigen bodem moeten concurreren met buitenlandse instellingen die hier wel universitaire diploma's kunnen uitreiken.

Aan het HIVT lijkt men zich niet neer te leggen bij die situatie. Men tracht onder andere via de Antwerpse rektoren zijn stem te laten horen binnen de Vliir. Die Antwerpse rektoren worden in Leuven als lastposten beschouwd die trachten het dekreet tegen te houden en nog zoveel als mogelijk in hun voordeel om te buigen. Dat was trouwens één van de argumenten die rektor Dillemaans de Leuvense Kringraadverteenwoordigers gaf om van een betoging tegen het dekreet af te zien. Elders bestempelt men de houding van de KUL dan weer als een 'cavalier seul'-rol, waarin zij slechts het 'recht van de sterkste' wil laten spreken. Links en rechts belooft men nu al dat de KUL binnenkort zelf het recht van de sterkste zal ondergaan. De Europese concurrentieslag zou wel eens klein bier kunnen worden vergeleken bij nog eens een Vlaamse schoolstrijd. De 'brede maatschappelijke discussie' lijkt diepe wonden te slaan.

Stef Wauters

Koepeldispuut

← vervolg van p.1

raad strikt genomen geen aanspraak op kon maken. Verwonderlijk is dat niet. De meeste kringen laten zich op Kringraad traditioneel vertegenwoordigen door hun preses en/of vice-preses. De raad in zijn geheel kreeg daardoor een uitstraling, die niet meteen gerechtvaardigd werd door de aard van de materie die waarded werd gewerkt. De huidige impasse is dan ook een pijnlijke illustratie van wat eigenlijk beschouwd moet worden als een historisch scheefgroeide situatie. De bevoegdheid van Kringraad met betrekking tot het dekreet is geen evidentie, zoals sommigen willen doen vermoeden, maar een denkfout. Het is goed dat het de kringen zelf zijn die nu een correctie in die zin doorvoeren.

Het lijkt er immers op dit ogenblik sterk op dat Kringraad de gevolgen ervaart van een evolutie die de raad op lange termijn zelf gewild heeft. Tijdens de beruchte Open Algemene Vergaderingen (OAV's) van enkele jaren geleden werd besloten de werkingsprincipes van Loko te handhaven. De autonomie van de raden bleef onaangeraakt, waardoor meteen het voorstel van een vijfde, 'centrale', raad in de prullemand belandde. Wel werd beslist dat kringen met meer dan 1000 leden onder bepaalde voorwaarden recht hadden op twee stemmen, en dat OAV's voortaan gemakkelijker samengeroepen konden worden. Bovendien moest een regelmatig samenkomen van de bureau's van Sociale Raad en Kringraad - de zogenaamde 'dubbel-bureau's' - zorgen voor een betere coördinatie tussen de raden van de 'Meiersstraat, om conflicten in de toekomst te vermijden. Er werd met andere woorden geopteerd voor een formule die in ruime mate vasthield aan het voorafgaande systeem van representatie - geen absolute proportionaliteit - en die gemakkelijker kon inspelen op mogelijke konfliktssituaties tussen de raden.

De motivatie achter die keuze was dat binnen Loko de werking van de raden centraal moest staan. Met een volledig proportioneel systeem, dat bovendien onder de supervisie staat van een soort 'opper-orgaan', is de kans groot dat die werking herleid wordt tot louter representatie. Zo'n systeem creëert bureaucratische vergaderorganen, die meer interesse hebben voor de formele correctheid van de besluitvorming, dan voor

een degelijke inhoudelijke uitwerking en ondersteuning van standpunten en fundamentele visies.

En toch lijkt het erop dat Kringraad de laatste jaren precies dié weg is opgegaan. Kringraad is ongetwijfeld de drukst bijgewoende raad van Loko, maar veel is daar helaas niet mee gezegd. De meeste aanwezigen vertegenwoordigen enkel hun kring, en hebben zeer weinig inbreng in de inhoudelijke koers van Kringraad. De raad beperkt op die manier zijn werking meer en meer tot een gevat inspelen op concrete vraagstukken vanuit het medebeheer. Van fundamenteel denkwerk is er - zeker wat de Algemene Vergadering betreft - weinig sprake. De inhoudelijke inbreng moet dus vooral komen van mensen die daar vanuit hun medebeheersmandaat toe gedwongen worden. Het bureau van Kringraad, dat precies die mensen verzamelt, wint daardoor aan belang, en gaat ook steeds autonomer optreden in de besluitvorming.

Aan de basis van de huidige situatie liggen precies de gebrekkige werking van Kringraad en het feit dat de kringafgevaardigden de besluitvorming uit handen hebben gegeven aan het bureau. De weigering formeel ingenomen standpunten te toetsen aan de eigen basis is een miskenning van de democratische werkingsprincipes waarop Loko gebaseerd is. De poging om dat aan een andere raad te beletten door de exclusieve bevoegdheid over de materie op te eisen is een miskenning van de democratische streefdoelen die Loko zich stelt. Zover had men het nooit mogen laten komen. De correctie die de kringen nu hebben aangebracht is niet anders dan een pyrrhus-overwinning van dat democratisch gedachtegoed. Tenzij de kringen nu aan het bureau van Kringraad duidelijk maken dat ze weigeren zich in de toekomst nog te laten vastzetten door een skleroserend formalisme.

Al dat formele gebibbel heeft er nu alleszins voor gezorgd dat de Leuvense studentenbeweging zich hopeloos belachelijk maakt, niet alleen ten blicke van de andere Vlaamse universiteitsinsteden, maar ook naar de beleidsmensen toe. De opmerking op de AV van vrijdag "dat Loko onmogelijk inspraak kan eisen als het intern bijgeeft van zoveel incompetentie", leek ons in dat verband zeer pertinent.

Werner Van den Berg

Vrijheid, da's een echte droom. Maar je moet wel financieel onafhankelijk zijn. Je moet dus een bankrekening hebben waarmee je je geld kunt beheren zoals je het zelf wilt.

Zo'n rekening hebben ze bij de ASLK - de Club 001-Rekening voor 16-24 jarigen. Een volwas-

sen zichtrekening met alles erop en eraan. Van je elektronische pas op Teles, Bancontact en Mister Cash tot cheques. Je kunt zelfs "in het rood" gaan of er een internationale betaalkaart aan verbinden.

Meer nog: met je Club 001-Rekening heb je ook nog eens

recht op een superrendabele spaarrekening en héél soepele kredietformules. Waarmee je handig je studies kunt financieren.

Kortom, 't is nu hét moment om je volledig vrij te verklaren.

CLUB 001-REKENING VOOR 16-24 JARIGEN. ASLK

advertentie

(foto Renaat Schrooten)

Ontzetting Leuvens stadhuis

Geweldloze bezetters hardhandig buitengezet

Vorige maandag manifesteerde Sociale Raad voor de tweede keer in enkele weken tegen de verhoging van de taks op studentenkamers. De manifestatie voor het stadhuis ging 'spontaan' over in een betoging door het Leuvense centrum. Daarna drongen een honderdtal betogers het stadhuis binnen en zorgden voor veel kabaal voor de deur van de raadszaal. Toen de politie uiteindelijk besloot de studenten buiten te drijven, kwam het tot rake klappen. Eén student had achteraf doktershulp nodig.

Half januari raakte bekend dat het Leuvense stadsbestuur het plan had opgevat het gat in de begroting gedeeltelijk op te vullen met geld van de universiteitsstudenten. De taks op de studentenkamers zou verdubbeld worden: van 1500 naar 3000 fr per jaar. Die bijkomende last voor de eigenaars zou zeker doorgerekend worden naar de studenten, zelfs met terugwerkende kracht, vanaf het begin van dit academiejaar. Sociale Raad reageerde hier dadelijk op: tijdens de gemeenteraad van maandag 28 januari gaven 150 manifestanten buiten luidkeels hun protest tegen de maatregel te kennen.

Ondertussen had de KU Leuven zelf ook niet stil gezeten. Als eigenaar van meer dan 2600 kamers zou ze jaarlijks vier miljoen meer moeten storten in de stadskas. Studentenvoorzieningen, die

zich dit jaar al genoodzaakt zag een deficitaire begroting in te dienen, kan deze bijkomende last zeer moeilijk vertoren en wil vermijden dat ze de studenten op de residenties ekstra moet belasten. Tot op het hoogste nivo was het protest en de verontwaardiging voor de eventuele maatregel van de gemeenteraad te horen. Het Bureau van Academische Raad sloeg aan het onderhandelen met het stadsbestuur. Met succes blijktbaar: op de gemeenteraad van 28 januari werd het voorstel uitgesteld.

Vorige maandag stond de stadskas opnieuw op de agenda. Sociale Raad had voor de tweede keer tot protest opgeroepen en met relatief succes: evenveel manifestanten als de eerste keer verzamelden voor het stadhuis. Het zag er immers naar uit dat het compromis dat het stadsbestuur uitgewerkt had -

geen opslag voor studenten met een beurs of verminderd inschrijvingsgeld noch voor de residenties - er waarschijnlijk zou doorkomen. De studenten wisten toen nog niet dat de rektor kort voor de gemeenteraad verklaard had dat een dergelijke maatregel een regelrechte 'oorlogsverklaring' zou betekenen aan de universiteit. Hij beloofde Vansina de zaak op hoger nivo aan te pakken. Daarmee bedoelt Dillemans waarschijnlijk dat hij van zijn invloed op nationaal vlak zal gebruik maken om een maatregel ongedaan te maken waardoor de studentenbevolking minder subsidies opbrengt voor de stadskas. Vorig jaar werd immers beslist dat de studenten maar voor 5% meer meetellen in de inwonerscoëfficiënt op basis waarvan het gemeentefonds subsidies toekent. De rektor zou ervoor pleiten om terug te keren naar de 20% van voorheen, wat voor Leuven een meerinkomst van ongeveer 15 miljoen zou betekenen. Of het stadsbestuur daar genoegen mee zal nemen is niet zeker: de ekstra-inkomsten uit de verhoging van de kottakosten wordt immers op liefst 26 miljoen geraamd.

Pikant detail: vorige week werden de taksen op bioskoopzalen in Leuven verlaagd. Het lijkt erop dat men daar - de zoon van burgemeester Vansina zelt naar verluidt in de RVB van Supercity - betere pleitbezorgers heeft dan in studentennidens.

Het was dan ook een bijzonder gemotiveerde groep manifestanten die vond dat ze dit keer iets meer moesten doen dan buiten wat staan schreeuwen. Op initiatief van enkele oradores vormde zich iets na acht uur een 'spontane' (of was ze toch op voorhand beraamd?) betoging. De optocht was niet op voorhand aangevraagd en kon door de politie verhinderd worden, ware het niet dat het handjevol aanwezige agenten het blijkbaar raadzamer vond het met de organisatoren op een akkoordje te gooien. Er mocht betoegd worden, als er niet afgeweken werd van een vooraf afgesproken route. Op het moment dat de stoet de Bondgotenlaan op trok, kwam het nieuws door dat de gemeenteraad het bewuste punt nogmaals had uitgesteld.

Dat kon de entoesiastelingen niet stoppen: via de Bondgotenlaan, Justus-Lipsiusstraat, Maria-Theresia- en Vesaliusstraat en de Parkstraat ging het richting Naamsestraat. De groep zwol op het hoogtepunt aan tot meer dan 200 deelnemers, die bij wijlen al rennend en schreeuwend de politiebegeleiding achter zich lieten. De agenten wisten niet goed meer waar ze het hadden en hoe ze de optocht in goede banen konden leiden. Die traagheid kwam hen later trouwens duur te staan.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Horizontaal - 1 Jongensnaam - Een van onze beste ruiters
2 Sidden - Neuriet 3 Frans eiland - Registratie van de hersenactiviteit - Lumbago 4 Steeds geldige vergelijkingen 5 Dierlijk produkt - Stuurs - Watergod 6 Het nietsdoen 7 Godin van de vrede - een duizendste taël 8 Japanse munt - Heden - Kado 9 Bergruimte - Grove wollen stof - Meisjesnaam 10 Mannelijke homoseksueel - Geestelijke 11 Aaneenkitten bij verhitting - Luim 12 Vork om aal te steken - Naaktloper.

Vertikaal - 1 Artiëte 2 Trap - Muzieknoot - Vreesachtig, schuw 3 Voedsel - Vervelend lang 4 Walvissen aan stukken snijden - Vierkante zuil 5 Europeaan - Getal - Mestvocht 6 Test voor het begin van een bokswedstrijd - Grootmacht 7 Meisjesnaam - Vertaler - Nuttigen 8 Bamboestaketsel bij de visvangst - Familielid - Heden 9 Vloerbedekking 10 Verlaat het podium (toneelterm) - Looftoos - Sluitband van een judopak 11 Wentel - God met de 2 gezichten 12 Tin - Later zijn maksimum bereiken - Item.

De Naamse afholdend bereikte de uitgedunde groep voor de derde keer het stadhuis. Na een ultra-korte speech, waarin een van de Sora-vrijgestelden zijn opperste best deed om te suggereren wat de uiteindelijke bedoeling van de betoging was, gaven de betogers gehoor aan zijn oproep: ze drongen met zijn honderd al Joelend het stadhuis binnen. De totaal verbouwereerde politie-agenten konden de kopgroep pas inhalen op de trap net voor de raadszaal. Een zestal studenten wisten zelfs met het spandoek "Vansina wasdana" door te dringen tot in de raadszaal. De politie slaagde er met enige moeite in hen buiten te werken en vormde dan een kordon voor de deur. Vanop de trappen voor de deuren van de raadszaal begon men aan een zenuwstrijd met burgemeester Vansina binnen: door kwasi konstant amok te maken verhandelden de honderd een normaal verloop van de gemeenteraad. Bedoeling was de burgemeester tot een gesprek te dwingen. In het begin werd daarbij gebruik gemaakt van enkele megafoons. Een agent kon zich echter niet bedwingen en sloeg een van de tuigen, die nota bene gehuurd waren bij de stedelijke jeugddienst, aan diggelen. Al gauw liet Vansina meedelen niet van plan te zijn de zitting te onderbreken: de studenten konden een onderhoud krijgen op zijn gewone sprekkuren. Zo gauw gaf men echter de moed niet op: het gejoel bleef aanhouden.

Toen het einde van de openbare zitting in zicht was, kregen de aanwezige agenten de opdracht om de trappen vrij te maken voor het buitenkomende publiek. Een aantal betogers hield het spontaan voor bekeken, vermoed na een bezetting van meer dan anderhalf uur. Een vijftigtal bezetters was echter niet van plan zich zomaar te laten doen: ze werden door de politie naar buiten getrokken. Aanvankelijk bleef dit duwen en trekwerk relatief onschuldig, maar sommige agenten konden hun agressie niet lang onderdrukken. De laatste betogers werden hard aangepakt, allemaal in het bijzijn van commissaris Leenders. Het ging zelfs zo ver dat een agent een vrijgestelde van Sociale Raad, één van de leiders van de betoging, in de nek greep en van de trappen sleurde.

De dokter stelde kneuzingen en net geen hersenschudding vast. Sociale Raad besloot echter om geen gerechtelijke stappen te ondernemen tegen de dader. Ten eerste staat men juridisch vrij zwak:

de verwondingen werden toegebracht aan een weerspannige manifestant, die voor kabaal zorgde op een plaats waar dat niet toegelaten was. Ten tweede was er in 1987 een analogo geval, waarbij een klacht in beroep werd verworpen. Het ging toen om Gorik Ooms, die bij een betoging op de Naamsestraat in elkaar werd geslagen en geschopt door enkele ordehandhavers en met een zware hersenschudding en een bloeduitstorting in Gasthuisberg werd opgenomen. Ooms kreeg voor de Korrektionele Rechtbank geen gelijk, wat in beroep nog eens bevestigd werd. De beklagden wisten zich er toen uit te redden door verwarring te scheppen over de identiteit van de daders. Dat was nu echter niet het geval: zelfs commissaris Leenders verklaarde achteraf dat de adjudant in kwestie 'er al vaker harder dan noodzakelijk was ingevlogen'.

De politie lijkt in de hele zaak dus zeer sterk te staan, terwijl Sociale Raad niet over de financiële middelen beschikt om haar principiële bezwaren kenbaar te maken. De schijn-democratie wordt weer eens doorpikt: studenten die op een volstrekt geweldloze manier hun mening uiten, stuiten op de 'beschermers van de wet' die, zonder gevaar voor gerechtelijke sankties en onder toezicht van hun overste, hun agressie mogen botvieren. Blind geweld is legaal, zolang het maar ten dienste staat van de wetgever.

Pieter De Gryse

Wedstrijd

Wie nog vlug wat geld wil verdienen kan deze week een ultieme gooi doen naar een prijs van Germania's literaire wedstrijd. Alle studenten mogen inzenden: vijf gedichten en/of een verhaal van minimum drie, maximum tien bladzijden. Voor beide categorieën zijn drie prijzen voorzien: 18.000, 10.000 en 5000 frank. Ten laatste op vrijdag 1 maart 1991 moet de hele zaak getypt en in zeventienvoud terecht komen bij Marie Geukens, Tiense Vest 86. De inzendingen zijn onderkend met een pseudoniem en verzegeld van een postzegel van 14 fr. en een gesloten enveloppe waarin volgende gegevens: pseudoniem, naam, adres, faculteit en studiejaar. De prijswedstrijd vindt plaats op 21 maart op de 8e verdieping van L&W. Jurylid en dichter Dirk van Bastelaere zal er gedichten voorlezen.

GRATIS NAAR

Eugène Ysaÿe - Kwartet

De Kunst- en Muziekhistorische kring MECENAS organiseert een optreden van het Eugène Ysaÿe - Kwartet op 5 maart 1991 om 20u00 in de Pieter de Somer - Aula. Op het programma muziek van Mozart, Beethoven, Shostakovitch.

ABB geeft 30 kaarten weg voor dit optreden. Hebt u interesse? Kom dan naar ABB, Diestsevest, 2 Leuven op woensdag 27 februari '91 vanaf 10 u. en vraag uw gratis ticket.

ABB
verzekert

Research and Development

Geld halen waar het zit?

Uitvoeringen en besparingen zijn reeds sinds de jaren tachtig sleutelbegrippen geworden voor iedereen die aan 'goed management' probeert te doen. Medio jaren '80 werd trouwens verklaard dat, ondanks die financiële orthodoxie, het nog jaren zou duren voor België, 'de zieke man van Europa', gezond zou zijn en 'het einde van de tunnel' bereikt kon worden. Vandaag is er even weinig - soms zelfs nog minder - financiële manoeuvreerruimte dan destijds, zeker wat betreft het universitair onderwijs. Het jongste dekreet heeft echter de poort opengezet om, ondanks de dalende staatstoelagen, nieuwe bronnen van inkomsten aan te boren: de prive-financiering.

Het nieuwe 'Ontwerp van Dekreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap' heeft het uitgebreid over de financiering van de universiteiten. Heel hoofdstuk VIII wordt hieraan besteed: niet minder dan 43 artikelen. In tegenstelling tot wat voorheen gangbaar was, valt hier vooral de grotere vrijheid op die de universiteiten krijgen in de besteding van hun geld, zoals "Onverminderd (...) kunnen de universiteiten vrij onroerende goederen verwerven. In afwijking van artikel 910 van het Burgerlijk Wetboek is geen machtiging vereist voor de aanvaarding van beschikkingen ten hunnen voordele onder de levensden of bij testament." (artikel 140).

De 'Memorie van Toelichting' die bij dit dekreet hoort, geeft nadere informatie waarom de overheid het plots belangrijk vindt om minder controle te moeten uitoefenen: als de Vlaamse Eksekutieve bijvoorbeeld de universiteiten toestaat om vrijelijk te beschikken over kredieten van alternatieve geldschijfers, heeft zij zelf daar budgetair voordeel bij. Onder de titel 'Voordelen van het voorgestelde systeem' worden op een rijtje opgesomd: "Het nieuwe financieringssysteem is kostenbeheersend voor de overheid", "De bekostiging van deeltijdse vormen van academisch onderwijs wordt voor de overheid financieel draagbaar en beter beheersbaar", "De financiële last van de buitenlandse studenten wordt voor de overheid budgetair haalbaar".

Mecenaat

De filosofie van het dekreet wordt hiermee duidelijk: de overheid wil wel betalen voor onderwijs - echte 'besparingsoperaties' worden niet meer onmiddellijk verwacht - maar er wordt ook niet gratis geld gepompt in onderwijs. Toch spoort het dekreet van minister Coens de universiteiten aan om grote budgetten aan te trekken. Die moeten dan van de prive komen. Dat is trouwens een oude eis van de universiteiten zelf.

Die verwijzingen naar de prive zijn overigens legio in hogervermelde Memorie van Toelichting: "Een goed onderzoeksbeleid moet verder vastleggen wat er met inkomsten van patenten en octrooien zal gebeuren en welke 'joint ventures' of andere samenwerkingsvormen met ondernemingen er mogelijk zijn zonder de universitaire zending en verantwoordelijkheid in het gedrang te brengen." (p.3), of "De universiteiten moeten (...) zelf afzonderlijk hun strategische management kunnen uitvoeren. Zoals in elke onderneming moet dit gericht zijn op planning, onderzoek naar sterke en zwakke punten, leiderschap, visie, communicatie, evaluatie en 'human resources management'".

Als Coens even verder echter beweert: "Inkomsten uit overeenkomsten met ondernemingen, meecenaat en andere private inkomsten zullen, in tegenstelling met bijvoorbeeld de VS, steeds verwaarloosbaar blijven, dan is het voor zijn minst een betwistbaar standpunt. De Leuvense wetenschappers Wielemans en Vanderhoeven citeren in een onderzoek in Onze Alma Mater cijfers van Paul Zeeuwts, kabinetschef van staatssecretaris voor wetenschapsbeleid Erik

(foto Hielke Grootendorst)

Derijcke. Die rekende uit dat in toegepaste wetenschappen niet minder dan 50% van de onderzoekskredieten afkomstig zijn van bedrijven, terwijl humane wetenschappen haast uitsluitend op overheidsfinanciering aangewezen zijn.

Onderzoeksraad

De Leuvense praktijk geeft de cijfers van Zeeuwts volledig gelijk. Aan de KU Leuven wordt het hele wetenschappelijk onderzoek - en vooral haar kredieten - gekoördineerd door (de wettelijk voorgeschreven) Onderzoeksraad. Deze Onderzoeksraad, waarvan geen enkele student deel uitmaakt, krijgt

van een vijftal 'sektoren' subsidies voor wetenschappelijk onderzoek. In 1989 bedroeg haar budget ongeveer anderhalf miljard frank (1.500.000.000 fr.). Van deze pot eigent de fakulteit geneeskunde zich 495 miljoen, of ongeveer een derde toe. Opvallend hierin is dat het groeiend aandeel van de prive. Het meecenaat maakte een geweldige vooruitgang: van 18 miljoen in '82 naar 43 miljoen in '87, 94 miljoen in '88 naar 141 miljoen in '89.

Hiernaast, en volledig los van Onderzoeksraad, bevinden zich de gelden van Leuven Research and Development, de dienst van de KU Leuven die de gelden voor kontrakteroep onderzoek van bedrijven

beheert. Ook dit bedrag neemt exponentieel toe: in 1987 245 miljoen (een verdubbeling tegenover 1986), in 1988 295 miljoen, in 1989 plots 430 miljoen. Merkwaardig genoeg bedroeg het aandeel voor fundamenteel onderzoek in 1987 van de 245 miljoen 'slechts' 67 miljoen. Het gaat dus vooral om toegepaste - en dus bedrijfsgericht - onderzoek, terwijl fundamenteel onderzoek uit de boot dreigt te vallen. Dat is een eerste belangrijk nadeel.

Een tweede nadeel van die prive-sponsoring via Leuven Research and Development is dat de middelen zeer ongelijk verdeeld zijn over de verschillende fakulteiten. Zo ving Psychologie en Pedagogie nog geen miljoen frank. Landbouw kaapte intussen 22 miljoen weg. Wetenschappen 46 miljoen en Geneeskunde 69 miljoen. Geen enkele fakulteit kan echter tippen aan Toegepaste Wetenschappen, dat met 181 miljoen meer dan 40 procent van alle LR&D-financiering opsloort. In Letteren en Wijsbegeerte ging de integrale elf miljoen dan weer naar één departement, namelijk linguïstiek. Het zal geen toeval meer zijn dat net hier het meest bedrijfsgericht - vertaalcomputers bijvoorbeeld - gewerkt wordt.

Deze ontwikkeling, door een aantal mensen als 'de nieuwe redding van de Vlaamse universiteiten' binnengehaald, is één van de sleutels in het nieuwe universitaire bestel. De universiteiten transformeren zich van onderwijs- en onderzoekscentra tot gigantische concerns die zich op allerlei gebieden van maatschappelijke dienstverlening profileren (zie kader 'KUL & Zonen'). De oude 'Katholieke Universiteit te Leuven' is de romp, maar alle interessante, prestigieuze en winstgevendste activiteiten verhuizen naar perifere vzw's, nv's en cv's. Democratiese inspraakorganen als de Akademische Raad, Fakulteitsraden, Onderwijsraad en Raad voor Studentenvoorzieningen worden nagenoeg volledig buitenspel gezet. Alleen de Raad van Beheer en haar achttoppige Bureau hebben nog overzicht en beslissingsmacht over het geheel. Moderne bedrijfsleiders noemen deze ontwikkeling ongetwijfeld een kwestie van *goed management*.

Walter Pauli

KUL & ZONEN

De KU Leuven anno 1991 is geen universiteit meer, maar een holding. Ten bewijze hiervan geven we een ruime selectie van instellingen die allemaal uit de 'schoot van de KUL' groeiden. Merk op dat het merendeel sinds de tweede helft van de jaren '80 operationeel werd.

• **Universitaire Ziekenhuizen:** het 'dorp' in de stad: over vijf klinieken (Gasthuisberg, Sint-Rafaël, Sint-Pieter, Pellenberg en Lovenjoel) zijn 43 medische diensten verspreid. Budget te vergelijken met dat van de hele KUL.

• **vzw Aktief:** gesticht in 1990, om de ontwikkeling en uitstraling van de KUL te bevorderen door fondsenwerving uit meecenaat en om sponsoring te koördineren.

• **D. Collen Research Foundation** vzw: genoemd naar voorzitter prof. Collen. Gesticht in 1989, in samenwerking met Harvard Business School, Leuven R&D en Genentech Inc., om onderzoek in de biomedische en biotechnologische sektor te bevorderen en te steunen. Verleende in 1989 en 1990 voor 25.000 US dollar buitenlandse beurzen.

• **Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum:** (Imec) gesticht in 1984 voor interuniversitaire research-integratie op gebied van high-tech. Werkt samen met Bell, Philips, Siemens, Racal...

• **Innovatie- en Inkubatiecentrum** nv: gesticht op 22 december 1988. Een initiatief van de Vlaamse Gemeenschap ism KUL en de bedrijfsleven. Startkapitaal: 57 miljoen frank. Partners: GOM Vlaams Brabant, vzw Leuven Research and Development, nv GIMV, nv Interbrew Leuven, Cera Spaarbanc cv, Philips nv, nv Agif, ICI Seeds - SES LVSA, nv Marlux, nv LVD c., nv Janssen Pharmaceutica, DSM Research, Inerleuven, vzw Imec, nv Bell Telephone, DSM Research bv, Interleuven.

• **Leuven Research and Development:** gesticht in 1970, herhast in 1985. Verantwoordelijk voor kontrakteroep onderzoek aan de KUL, beheer van octrooien en royalties, spin-off activiteiten, dienstverlening aan bedrijven (zie ook artikel). Recente klanten: Siemens (ontwikkelen van intelligente vertaalcomputer), IBM Europe (vragen ivm veiligheid), Kanegafushi Chemical Industry/Kaneka Belgium (poly-meeronderzoek). Omzet om en bij het half miljard.

• **Lucas:** Samenwerking tussen KUL en Caritas Catolica (goed voor 1200 instellingen, 56.000 personeelsleden en duizenden vrijwilligers): draaischijf tussen permanente vorming, onderzoek, begeleiding en onderwijs ivm de welzijnssector. Gesticht in 1989.

• **China-Europa-instituut (Management Center):** opgericht in 1986, voor dialoog tussen China, Belgisch-Europese industrie en academische wereld. Werkt ondermeer samen met Philips International.

• **Hoger Instituut voor de Arbeid:** (Hiva) samenwerking tussen de KUL en de Kristelijke Arbeidersbeweging. Belangrijkste denktank ivm sociale problematieken.

• **Leuven Language Learning:** onderdeel van het Instituut voor Levende Talen, gesticht in 1989. Organiseert Language for Specific Purposes - talen *à la carte* voor bedrijven, privepersonen,... Prijzen zijn eveneens *à la carte*.

• **Katoliek Dokumentatie- en Onderzoekscentrum:** (Kadoc) gesticht in 1976, onderzoekt geschiedenis van de katholieke ziele. Kadoc's vernis naar het Minderbroedersklooster werd ondermeer gesponsord door Amici Almae Matris, Benediktijnen St. Andries, Bisschoppenkonferentie, Broeders van Liefde, C&A, Jezuiten, Nationale Loterij, Norbertijnen Averbode, Trappisten Westmalle, Bank J. van Breda & Co., Ursulinen Waver en Tildonk en Zusters van Liefde tot Jezus en Maria. (WP)

Alfaset LASERPRINTWERK

Je paper, seminariewerk of tesis fraai afgedrukt op laserprinter.

Breng je diskettes binnen bij Alfaset cv, de specialist in MS Word en

WordPerfect. Snelle service. Lage prijs (10 fr. per pagina).

Kom eens langs. 's Meiersstraat 5, Leuven (te verd.)

open van 13.00 tot 18.30 uur

016.220466

EEN KWESTIE VAN 'HUMAN APPROACH'

Als de KU Leuven sinds jaar en dag uitstekende relaties onderhoudt met het bedrijfsleven, komt dat niet alleen door de uitstekende service die deze universiteit weet aan te bieden. De Inrichtende Overheid van de KU Leuven - gemeenzaam 'de bisschoppen' - hebben er in ieder geval scrupuleus voor gezorgd om in haar Raad van Beheer en in de Inrichtende Overheid zelf voldoende vertegenwoordigers te plaatsen van wat in de jaren zestig 'het grootkapitaal' werd genoemd.

In de Inrichtende macht zetelen bijvoorbeeld Jan Steyaert, ooit sekretaris-generaal van de Union Congolaise, beheerder van de Volksdepositobank, de Vlaamse Bottelmaatschappij en de Gantoise de Gestion. Zijn collega Willy d'Havé, tevens oud ACW-voorzitter, is voorzitter van de Raad van Beheer van de BAC en voorzitter van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. In de Raad van Beheer zetelen, naast de leden van het Bureau van Akademische Raad en twee personeelsleden, een aantal top-kaderleden uit de Vlaamse industriële wereld. Luc Aerts is voorzitter van het algemeen ASLK-direktiekomitee en het direktiekomitee van de spaarkas van de ASLK. Boven-

dien bekleedt hij de functie van regent van de nationale bank. Lode Campo is direktieurgeneraal van C&A, beheerder en lid van het direktiekomitee van de Vlaamse Uitgeversmaatschappij, beheerder van het bouwbedrijf Cosimco nv en beheerder van het Vlaams Economisch Verbond. Robert Stouthuysen - sinds kort ridder Stouthuysen - is beheerder-direkteur van Janssens Pharmaceutica, erevoorzitter van het VEV, voorzitter van VIW nv en voorzitter van Inovi.

Hubert Detremmerie is voorzitter van het direktiekomitee van de Depositokas van de BAC, algemeen schatbeheerder van het ACW, censor van de Nationale Bank en direktieurgeneraal van de Nationale Maatschappij voor krediet aan de Nijverheid. Jan Hinneken, voorzitter van de Belgische Boerenbond, bekleedt en bekleedde functies als voorzitter en afgevaardigd beheerder van de ABB, beheerder van Ghevaert Photo Products nv en beheerder van de Landsbond van Kristelijke Mutualiteiten. Jozef de Jaeghere, oud-burgemeester van Kortrijk, is lid van het beheerskomitee van de Generale Bankmaatschappij en voorzitter van Intermixt.

We hebben het dan nog niet gehad

over de enkele 'krasse oude mannen' die aan de Raad van Beheer zijn toegevoegd: August Leeman, erevoorzitter van de Kredietbank, en Dries Deque, oud-voorzitter van Boerenbond en de BBL. Beiden zijn erelieden van de raad van beheer van het VEV. Bovendien zijn er nogal wat 'top-professoren' die ook hun snabbel meepikken: Roger Dillemans is beheerder van nv De Vaderlandsche en lid van de RVB van de Koning Boudewijnstichting, Karel Tavernier zetelt in de Raad van Beheer van de Paribas-bank (waarvan Abraham, de man van Emma Vorlat, één van de vijf direktieus is), terwijl de KUL Jackie Vandereeken (voorzitter van Leuven Research and Development) weggeplukt heeft uit een topfunctie in de automobielsector.

Dat deze functies niet volledig belangloos zijn, valt op aan duizenden-één aspecten, tot de kleinste (maar daarom niet onbelangrijkste) details toe. Zo werden tot nu toe twee Vlaamse industriële eredoctoraten aan de KUL: Paul Janssens van Janssen Pharmaceutica (zie: Robert Stouthuysen) en André Leysen, ondermeer van de VUM (zie: Lode Campo). De *human approach*, weet u wel. (WP)

Twee trompetten, een saxofoon en een piano

Schallen in het Stuc

Deze week brengt het Stuc een aantal films waarin telkens het werk van een jazz-muzikant belicht wordt. Het gaat om recente films. Veel films met zwarte muzikanten zijn er immers niet uit de filmgeschiedenis bewaard gebleven. De jazz-speler had een bijrol, of trad op in een *all-black film* die nu ergens in een kelder ligt. Pas sinds de jaren zeventig kwam hierin verandering, en kwamen ook zwarte muzikanten in het voor Doris Day, Bing Crosby en Frank Sinatra voorbehouden medium terecht. Aan Hollywood-drama's moet je je in het Stuc echter niet verwachten. De films zijn realistische semi-dokumentaire over de bebop, een van de meest creatieve stijlen in de jazz, met vedettes als Charlie Parker, Dizzy Gillespie en Thelonious Monk.

Dat de beste muzikanten van de jazz, die nu beschouwd worden als grote klassieken uit de twintigste-eeuwse muziek, tijdens hun leven nauwelijks in de Amerikaanse film terecht konden, hoeft niet te verbazen. Het filmmedium is ontstaan op het eind van de negentiende eeuw, in een periode van hevige raciale onlusten in Amerika. In 1908 gingen in Amerika per dag vier miljoen mensen naar de bioscoop, zodat de film een machtig propagandamiddel werd. Zwart werden stevast kliecheematig getoond en door blanken gespeeld.

Bing

De eerste grote Hollywoodfilm, *Birth of a Nation* (1915), bevatte alle stereotiepe uitbeeldingen van zwarten die toen de film gepasseerd waren. Erger nog, de film propageerde de extreem racistische Ku-Klux Klan. De zwarte artiesten die niet in Hollywood konden meedraaien, richtten dan ook een alternatief filmcircuit van 'all black films' op. Om aan het nodige geld te geraken moesten ze echter bij blanke investeerders aankloppen, zodat ook de zwarte film onder controle van het blanke Amerika kwam.

De komst van de geluidsfilm veranderde niet veel. Een van de eerste in de reeks was 'The Jazz-singer' (1927), waarin de blanke Al Jolson de zwarte hoofdrol speelde. Hoewel het met de opkomst van de musical voor de hand lag ook jazz-muziekfilms te maken, mochten (zwarte) jazzmuzikanten enkel bijrollen spelen. Zo speelden grootmeesters als Duke Ellington, Lionel Hampton en Count Basie vanaf 1930 in een aantal musicals voor een blank publiek. Hun rol bleef beperkt tot goedlachse entertainers, een aloude stereotypische uitbeelding van de zwarte. Films met zwarte muzikanten in de hoofdrol werden enkel in het zwarte circuit gemaakt. Ze werden in de stedelijke zwarte ghetto's getoond voor een homogeen zwart publiek. Europa hebben ze nooit bereikt. Toen Hollywood de jazz als een authentieke kunstvorm begon te erkennen, werden blanke jazzfilms gemaakt die de geschiedenis van de jazz moesten vertellen. De eerste daarvan, 'Birth of the Blues' (1941), had Bing Crosby in de hoofdrol. De films die daarop volgden draaiden hoofdzakelijk rond de blanke jazz, met de sentimentele 'Glenn Miller Story' (1953) als afsluiter.

Pas tegen het einde van de jaren zestig, na de zwarte emancipatiestrijd en de memorabele rollen van Sidney Poitier, kregen zwarten in Amerika volwaardige filmrollen. Dat resulteerde in 1972 in de eerste volwaardige jazzfilm, 'Lady sings the Blues', over Billie Holiday, met Diana Ross in de hoofdrol. Net als de latere 'Bird' (1989) over Charlie Parker vertelt de film echter in de eerste plaats een tragisch levensverhaal vol drank en drugs, en komt de muziek slechts op de tweede plaats.

Bebop

Terwijl in Hollywood films gemaakt werden over de swing-jazz die de blanke bands overgenomen hadden, ontstond in New York een nieuwe stijl. In de 'Milton's Club' begonnen drummer Kenny Clarke, pianist Thelonious Monk en trompettist Dizzy Gillespie van het swing-ritme af te stappen. In 1941 trad Charlie Parker toe tot het gezelschap, en

ontwikkelden ze samen een nieuwe stijl, de bebop, die de verdere evolutie van de jazz zou veranderen.

Drie films van de vijf die het Stuc deze week vertoont, draaien rond het werk van de pioniers van de bebop, Charlie Parker, Dizzy Gillespie en Thelonious Monk. Samen vormen ze ongetwijfeld een uniek beeld van het ontstaan van het nieuwe genre. Het bijzondere eraan is immers dat ze gemaakt zijn met auten-

tieke documenten, met live-opnamen, interviews en documentaire beelden van de leefwereld van de muzikanten.

De tijdsgeest waarin de bebop ontstond wordt wellicht het best geschetst in 'Bird Now' (1988) van de Belg Marc Huraux. De film, die handelt over Charlie Parker, is samengesteld uit authentieke tijdsdocumenten en achteraf opgenomen interviews. Wanneer Dizzy Gillespie vertelt over de muzikant Parker worden stukken uit optredens getoond. De vrouwen waarmee Parker samenleefde, vertellen over zijn persoonlijke leven, over zijn drugverslaving en over de zes maanden die hij in een hospitaal moest verblijven nadat zijn bed in een hotel vuur gevat had. Uit alle gesprekken valt op te maken hoe de muziek de bebop muzikanten bleef bezielen, ondanks drugverslavingen en discriminatie. Die kracht van de muziek wordt in de film gesuggereerd door de beelden van het hedendaagse New York, waar iets is blijven hangen van het oude klubleven.

'Music on film'

Molotov-cocktail in champagnefles

Film en muziek lijken wel onafscheidelijk met elkaar verbonden uitdrukkingsvormen. Een popsong zonder klip of een film zonder soundtrack zijn tegenwoordig haast onvoorstelbaar. Die band wordt heel sterk bij films met muziek als onderwerp. De Andere Film en Politika stellen deze week met acht muziekfilms de verschillende combinatievormen van film en rock voor.

Rock wordt soms de muziek van de zelfbewuste jeugd genoemd. Door de jaren heen evolueerde samen met hun leefwereld en mentaliteit ook de rock-muziek. Het is boeiend te zien hoe bepaalde filmmakers in hun medium dezelfde sfeer uitdrukken. Enkele typische voorbeelden daarvan staan op het programma.

De oudste in de reeks dateert uit 1967. 'The Trip' sluit perfect aan bij het nog steeds heersende imago van de sixties: de tijd toen 'iedereen' aan de drugs zat. De film gaat over een regisseur van reclamefilms die LSD neemt om een nieuw en beter inzicht in zichzelf te krijgen. Door

de 'therapie' ontdekt hij zijn obsessies als gevolg van een puriteinse opvoeding. De hallucinerende reis wordt zo objectief mogelijk weergegeven. Het resultaat is een montage van kleuren, lijnen en vormen, droom-, wens- en herinneringsbeelden, soms in flitsen van slechts een vierentwintigste van een seconde. De psychedelische American Music Band zorgen voor passende muziek.

'The Harder They Come' is een pure reggae-film, en dat niet alleen door de soundtrack. De hele film brengt een sfeer van diep protest onder een naïef-vrolijk ogende bovenlaag. Jimmy Cliff speelt een plattelands-zanger die het in Kingston probeert te maken. Daar wordt hij een ware volksheld door zijn rebelse houding tegenover de politie. De film is eigenlijk op twee verhalen gebaseerd. Er wordt getoond hoe Cliff zijn eigen weg naar de muzikale top baant, daarbinnen is het verhaal verwerkt van de eigenlijke Jamaicaanse volksheld, een zekere Ragan. Die startte vijftien jaar geleden, verbitterd door de terreur van de politie tegen de Rastafari-beweging, een wraakcampagne. Toen hij uiteindelijk door de politie werd neergeschoten, kon dat zijn populariteit slechts bezegelen. Regisseur Perry Henzell maakte met een aantal

'A Night in Havana' (1987) van John Holland volgt Dizzy Gillespie op een toernee in Cuba. In 1946, na zijn samenwerking met Charlie Parker, begon Gillespie te werken met Latijns-Amerikaanse ritmes. Hij inspireerde zich vooral op de traditionele Cubaanse muziek om een zijwegje van de bebop op te gaan (Cubano Be, Cubano Bop). Gillespie is bij het grote publiek vooral bekend als show-man, met zijn speciale trompet en zijn kaken die hij als een kikker kan opblazen. Zijn kleedij werd het 'uniform' van de beboppers. In de film van Holland, en in 'Bird Now', toont hij zich daarenboven een begenadigd verteller. De laatste van de drie, 'Straight No Chaiser' (1988) van Charlotte Zwerin, is op dezelfde leest geschoeid. Op basis van veertien uur documentair materiaal wordt het werk van de geniale pianist Thelonious Monk belicht.

De invloed van de eerste beboppers op de latere jazz is moeilijk te overschatten. De beste jazz-musici van de jaren vijftig en zestig, zoals Miles Davis, John Coltrane en Chet Baker begonnen te spelen in de bands van Parker, Gillespie en Monk. Ze namen ook de levensstijl van hun leermeesters over. Druggebruik en een cool imago worden dan ook nu nog geassocieerd met de term jazz. Toen de trompettist Chet Baker, die in 1952 met Parker aan de westkust van Amerika toerde, in het midden van de jaren vijftig naar Europa trok ontstond er een ware

kultus rond zijn persoon. Hij werd het prototype van de verloren generatie-jongeren. Dat hij niet zwart was en op James Dean leek, zal hem daarbij wel geholpen hebben. Hoe de echte jazzliehebber zich dient te gedragen, is dan ook te zien in 'Let's get lost' (1988) van Bruce Weber, een semi-dokumentaire over Chet Baker die in samenwerking met het Stuc in Studio 1 vertoond wordt.

Sinds The Beatles in 1964 hun 'A Hard Day's Night' opnamen, schoten de 'alternatieve' muziekfilms als paddenstoelen uit de grond. Zowel de popfilms als de jazzfilms die het Stuc deze week toont, keren zich af van de benadering van Hollywood. Deze week kan je in Leuven uitzonderlijk veel van dergelijke films zien. Naast de films die Politika samen met Scorpio en DAF vertoont, kan je nog in het Stuc terecht voor een film over het werk van Fred Frith. 'Step across the Border' (1988) van Nicolas Humbert en Werner Penzel is geen echte jazzfilm, Frith is geen jazzmuzikant. Hij speelde als gitarist onder andere bij Henry Cow en The Residents, twee groepen die zoveel mogelijk invloed in hun muziek dook samen te voegen, van pop over klassiek tot free-jazz. De film is echter wel op een even boeiende manier gemaakt als die over de eerste beboppers. De Hollywood musical lijkt dan ook door een frisse wind in een vergete hoek gewaaid te worden.

Koen Hendrickx

flash-backs van die eekste uit een indringend slot. In de Speelfilm Encyclopedie wordt 'The Harder They Come' een van de belangrijkste cult-films genoemd.

'The Blank Generation' is een pretentieuze registratie van een aantal optredens van verschillende voorrekkers van de Amerikaanse punk en new wave. De werkwijze van de cineast sluit duidelijk aan bij de daarbij horende low budget-mentaliteit. Gefilm met een maaier Super 8-kamera en opgeblazen tot 16 millimeter-proporties zien we bands als The Ramones, Talking Heads, Patti Smith Group, Blondie en vele andere aan het werk. Het bijhorend geluid loopt niet synchroon, wat erg vreemd is en een heel nieuwe kijkervaring oplevert, maar evengoed eneroverend kan werken. Een document over de beginperiode van het genre. Onmiddellijk hierna voorzien de organisatoren enkele videoklips van de jonge Elvis Costello. En alsof dat nog niet genoeg is, volgt er nog een fuif in Belgisch Congo.

Futuristisch

Dezelfde mentaliteit van anarchie en nihilisme komt ook terug in 'Jubile' van Derek Jarman. Alleen werkt Jarman dit idee juist op een vrij barokke manier uit. Ondersteund door de Britse punk van o.a. Siouxsie & The Banshees, Adam & The Ants en Brian Eno toont de film ons een meedogenloos futuristisch Londen. De organisatoren hebben het over een film als een molotov-cocktail in een champagnefles, die in het gezicht van het publiek wordt geslingerd met de wanhopige strijdkreet 'no future'.

Neil Young is een van de weinige oude gloriën uit de flower power die op

de ommezwaai naar de punk heeft kunnen inspelen. Deze overgang wordt in beeld gebracht in 'Rust Never Sleeps', een concertfilm die uit twee delen bestaat. Het eerste, solo-akoestische deel drukt de kwetsbare idee van 'love, peace and harmony' uit. Halfweg haalt Young zijn elektrische gitaar boven, om zich sterker te voelen. Het concert gaat dan verder met de voltallige Crazy Horse-band. Waar het eerste deel besloten werd met 'My my, hey hey (out of the Blue)', eindigt de film veeltbetekenend met 'Hey hey, my my (into the Black)'. Naar verluidt zou deze film als model gediend hebben voor de veelbesproken 'Stop Making Sense'-film van de Talking Heads.

De soundtrack van 'River's Edge' hoort thuis in de pure hardcore-punk. We vermelden namen als Slayer en Agent Orange, maar u krijgt ook de reggae van Burning Spear te horen. De film beschrijft de normloze, onverschillige leefwereld van een groep losgelaten jongeren. Het verhaal begint wanneer een jongeman, zomaar, zijn vriendin vermoordt. Zijn kameraden reageren apatisch en besluiten de moord geheim te houden, om de groep te beschermen. Opvallend is het gebrek aan 'waarden', waarbij een argument tot gelijk welke konklusie kan leiden. Sommige journalisten zouden de cineast verzekerd hebben dat hij het meest nauwkeurige portret van de jeugdcriminaliteit geschetst zou hebben. De nihilistische, morbide sfeer herinnert aan het werk van David Lynch. Die parallel blijkt overigens niet toevallig. Lynch's vaste kameraman Frederick Elmes tekende voor de fotografie van 'River's Edge'.

Bombastisch

De meest recente film van de reeks is 'House Party', een beeld van de huidige Amerikaanse zwarte tiens. Het verhaal, opzettelijk niet gestueerd in een of andere grootstad, vormt de aanleiding voor een film vol rap- en house-muziek. Behalve hoofdakteur Christopher Reid verschijnen ook Paul Anthony en Bowlegged Lou op het scherm, twee leden van de bass-funkgroep Full Force.

Afsluiter van de week wordt 'This is Spinal Tap', een deugdoende relativering van de rock-myte. Onder het mom van een 'rockumentary' over één van Englands luide bands maakte Rob Reiner een haarscherpe parodie op het hele rockgebeuren. Aan de hand van interviews, archiefbeelden en live-opnamen wordt de geschiedenis van de (fiktieve) hardrock-band Spinal Tap geschetst. De zoektocht naar een originele naam, de verhalen over mysterieuze gestorven groepleden (eentje ontplafte zelfs op het podium), de 'boodschap' van de muziek, de bombastische shows,... alles komt met een flinke dosis Britse humor aan bod. Een passend besluit.

Pieter Ghijsels

Inleesstudio in Leuven

Ogen voor een ander

We kunnen het ons moeilijk voorstellen: leven zonder geschreven teksten. Onze kultuur is voor een groot stuk gebaseerd op het schrift: voortdurend worden we gedwongen te lezen. En toch zijn er tal van mensen voor wie precies dat lezen een moeilijkheid vormt. Niet zo zeer omdat ze niet zouden kunnen lezen, maar omdat ze de geschreven tekst niet of onvoldoende kunnen zien. Het aanmaken van teksten in braille, in 'grootdruk' of in gesproken vorm is voor niet- en slechtzienden dan ook een zaak van cruciaal belang. Een zaak waarvoor ze op ziende mensen - vrijwilligers vaak - aangewezen zijn.

De wereld van niet- en slechtzienden is bijzonder heterogeen. Want als je niet voldoende ziet, zijn er verschillende middelen om aan dat euvel tegemoet te komen. Mensen die van bij de geboorte blind of slechtziend zijn of het bijvoorbeeld op jongere leeftijd worden, krijgen vaak het braille-schrift aangeleerd. Braille is gebaseerd op een eenvoudig principe van zes voelbare punten, waarmee bijgevolg tal van combinaties denkbaar zijn. Het vergt evenwel heel wat oefening om zo'n puntjesschrift te leren lezen. Voor tal van slechtzienden is het aanleren van braille echter niet nodig, omdat zij zich met een leesloepje, met een 'televisie-loepje' of met uitvergroete letters (de zogenaamde 'grootdruk') kunnen behelpen.

Andere niet- en slechtzienden gooien het dan weer op het auditieve, en gebruiken voor alles en nog wat kassettes en kassetterekorders. Kassettes hebben het onmiskenbare voordeel dat ze veel minder plaats innemen dan brailleboeken, die meestal buitengewoon omvangrijk zijn. Een nadeel is echter wel dat het beluisteren van een tekst meestal meer tijd in beslag neemt dan het lezen

van een tekst, zeker als je af en toe eens in je tekst 'terug wil bladeren'. Voor de gebruikers van de auditieve methode komen er echter ook steeds meer verschillende *voice-processors* op de markt: toestelletjes die tekst via een zogenaamde 'digitale' stemmen voor kunnen lezen, en waarmee het mogelijk is de tekst in versneld tempo te beluisteren.

Atelier

Het resultaat van die heterogeniteit in de wereld van de visueel gehandicapten is dan ook, dat in een gespecialiseerde bibliotheek voor niet- en slechtziende materiaal in verschillende 'aanmaakvormen' ter beschikking moet staan, en dat het aanmaken van dat dokumentatiemateriaal in die verschillende vormen heel wat inspanningen vraagt. Vandaar wellicht dat de Vlaamse Blindenbibliotheek eind 1981 het aspect 'productie' binnen haar werking van haar bibliotheekfunctie als dusdanig afsplitste en in een afzonderlijke vzw onderbracht: het Atelier Helen Keller.

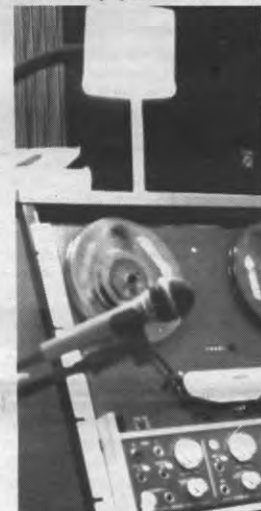
Het Atelier had wellicht geen betere naam mee kunnen krijgen. Helen Keller was een Amerikaans meisje, dat eind vorige eeuw op anderhalfjarige leeftijd ten gevolge van een hersenvliesontsteking blind en doof werd, en bovendien ook sterk geremd in haar spraakmogelijkheden. Dank zij de ijver en het geduld van een opvoeder, maar vooral dank zij haar eigen leergierigheid, wist de kleine Helen Keller zich zowel het vingeralfabet voor doven als het brailleschrift eigen te maken, en slaagde ze erin kollege te lopen en uiteindelijk een universitair diploma te behalen. Daarna is Helen Keller, ondanks haar meervoudige handicap, de wereld rondgereisd om overal te bewijzen hoezeer cultuur en integratie een recht zijn, ook voor gehandicapten.

Het is precies om dat recht voor de Vlaamse niet- en slechtzienden verder gestalte te geven, dat het Atelier Helen Keller vzw opgericht werd. Nog steeds is

er voor de gezichtsgestoorden een schrijnend tekort aan informatiebronnen. Waar in de Vlaamse openbare bibliotheken ongeveer veertien boeken per lezer voorradig zijn, moeten de blinden en ernstig gezichtsgestoorden het in Vlaanderen voor het ogenblik stellen met ongeveer één boek per twaalf lezers. Het Atelier probeert "de sociale reklassering van de minder-validen" - zoals in zijn statuten vermeld is - echter niet alleen via de produkten van boeken en teksten in braille, in grootdruk of in gesproken vorm te bevorderen. Het probeert die sociale reklassering ook in huis waar te maken door zelf, waar mogelijk, niet- en slechtzienden tewerk te stellen.

Studio

Toch moet er ook op ziende medewerkers beroep gedaan worden. Zij

Met de nieuwste voice-processors is het nu ook mogelijk de tekst in versneld tempo te beluisteren.

(foto Leo Van Lindt)

Ontdek de hedendaags komponist Mauricio Kagel in zijn films

Helikopters maken ook muziek

Tijdens het driedaagse festival rond hedendaagse koormuziek 'Nieuwe Stemmen', vertoont het Stuc zeven kortfilms van de hedendaagse komponist Mauricio Kagel. Net als in zijn composities wil Kagel in zijn films klanken en apparaten onder controle krijgen. Op het eerste gezicht lijken zijn experimenten een beetje simpel, maar als de stemmen en elektronische klanken nog dagenlang blijven nazinderen in je hoofd, besef je hoe geraffineerd Kagel te werk is gegaan bij zijn muzikale en filmische opbouw.

Mauricio Kagel is één van de belangrijkste komponisten van hedendaagse muziek. Het festival, waarmee de afdeling musikologie van de KU Leuven de nieuwe koormuziek toegankelijk wil maken voor een ruim publiek, laat ook werk horen van Kagel: op het slotconcert, donderdagavond, zal het ensemble 'Die Maulwerker' onder leiding van dirigent Dieter Schnebel het werk *Hallelujah* vertolken. Kagel maakte van dit

Koffiemolen

Antithese (19 min) dateert al uit 1966 en is daarmee de oudste van de zeven 'hedendaagse' films. Toen al onderzocht Kagel de konventionele relatie uitvoerder-luisteraar. Op de scène zijn geen muzikanten zichtbaar en het publiek wordt zelf uitgeoefend. Het muziekstuk is een vermenging van elektronische klanken (op het podium) en 'offentelijke' klanken die afkomstig zijn van reacties (gemopper, fluiten) van de toehoorders.

In *Unter Strom* filmt Kagel van heel nabij drie uiterst gekoncentreerde muzikanten die met behulp van banale elektrische toestellen vreemde, moie

klanken voortbrengen. Een koffiemolen wordt tegen een gitaarklankkast gehouden, of een vel papier tegen een keukenrobot. De overgang van stil naar loud wordt bekomen door het verwijderen en weer dichterblijven van de gitaar of het papier bij het elektrisch apparaat. Zo zorgt bijvoorbeeld het bewegen van de gitaarhals tegen de koffiemolen voor het effect van een westervend helikopter-geluid. En dan weet je opeens dat een helikopter altijd al muziek heeft voortgebracht, maar dat je je dit nu pas ten volle realiseert. En wie heeft er ooit al eens intens geluisterd naar de op- en neergaande beweging van pingpongballetjes in een plastic slang? Kagel brengt dat zo in beeld dat je buik gaat tintelen alsof je op een reusachtig kernmistig zit. De close-up van de kamera en de totale, haast versterde verdieping van de muziek in zijn experiment creëren een lijfelijke eenheid van het 'instrument' en de uitvoerder. Doordat Kagel maar één uitvoerder tegelijk toont, lijkt het in het begin alsof ze langs elkaar heen musiceren. Maar naarmate de film (20 min) vordert, vloeien geluiden, ritmes en beelden in elkaar over. De kijker-luisteraar - men kan niet zeggen wat hier primeert: beeld of muziek - gaat zelf deel uitmaken van een meditatief muzikaal ritueel.

Groeven

Ter vervanging van de film *Sound-track* wordt *Repertoire* geprogrammeerd. Op een sober podium van grote blokkendozen uit houten planken komen allerlei personages aansloffen of aanrollen. Ze weten niet goed raad met zichzelf, ze hebben steeds wat aan de hand. Ze zullen misschien wel eeuwig door het leven gaan met hun rareiteiten. Elk voert een eigen nummerje op. De geluiden, afkomstig van de rekvisieten,

cunnen bij de aanmaak van alle sorten aangepaste informatie ingeschakeld worden. Het printen van braille of drukken van uitvergroete teksten gebeurt natuurlijk zo vaak mogelijk automatisch. Daartoe kan bijvoorbeeld laserapparatuur gebruikt worden, die gewone letters kan lezen en in braille kan vertalen. Toch moet een kleine, dringende opdracht soms nog met een traditionele mechanische braillemachine of via een *personal computer* afgewerkt worden. Want het atelier probeert niet enkel een brede bibliotheek uit te bouwen, maar verzorgt ook cursussen en collegenotities voor de visueel gehandicapten die gewoon onderwijs volgen, en is zelfs beschikbaar voor de onmiddellijke 'diskrete' omzetting van teksten bij prive-aangelegenheden (persoonlijke briefwisseling en zo).

Het is evenwel vooral voor het inlezen van boeken, cursussen of teksten allerhande dat het Atelier Helen Keller op tal van ziende vrijwilligers beroep doet. Daartoe beschikt men over vier inleesstudio's: in Zellik, in Laken, in Mechelen én in Leuven. Via die vier studio's werken voor het ogenblik zowat honderdvijftig vrijwilligers aan het inlezen van lektuur voor niet- en slechtzienden. Voor een stuk zijn het mensen uit radio-

en toneelwereld, maar ook mensen die niet dadelijk door hun beroepsbezigheden bij het gesproken woord betrokken zijn, kunnen best een goede 'mikrofoonstem' hebben en dus in zo'n inleesstudio nuttig werk verrichten.

De Leuvense inleesstudio van het Atelier Helen Keller vzw bevindt zich in de Brabanconnestraat 44. In principe is studiomester Luc Roelant er elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 en 16.30 u. Wie in de studio zijn ogen en stem ter beschikking van niet- en slechtziende lezers wil stellen, kan er een afspraak maken voor een kleine stemproef. Achteraf zijn de uren waarvoor men er iets in komt lezen, en wat men precies voor komt lezen, af te spreken in overleg met de studiomester. Financieel kan je er niet beter bij varen, maar je kan er stem mikrofonisch oefenen, serieus studiewerk doen, en bovendien tal van mensen aan informatie en kennis helpen, waar ze omwille van hun handicap zonder jouw hulp van afgesneden zijn.

Benoit Lannoo

De Leuvense inleesstudio van het Atelier Helen Keller bevindt zich in de Brabanconnestraat 44, en is elke werkdag tussen 9.00 en 16.30 u. ook bereikbaar via ☎ 23.00.36.

weerspiegelen de karakters van deze vreemde vogels. Een man krast met een naald in een grammofoonplaat, die zijn gezicht vervangt. We krijgen flarden van muziek te horen, die rechtstreeks uit de groeven opgalmt. Een oude vrouw op blote platvoeten, schijnbaar zwanger, wrijft over haar buik. Ze trekt haar kleed open, iets wat komt te voorschijn en valt met een klap op de vloer: een reusachtig ei. De vrouw staart er even naar en sloft dan terug weg. Van achter een hoek treedt een man tevoorschijn met houten blokken bevestigd aan handen en voeten. De manier waarop hij daarmee een gaand paard nabootst doet onwillekeurig denken aan Monty Python's 'The Holy Grail'. En zo gaat dit absurdistisch teater maar voort. Soms stemt het tot nadenken, soms is het om je ziek te lachen.

Kantrimusiek. Een vervormde, verdraaide versie van een woord dat best past bij een vervormde versie van de authentieke muziek. Kagel gaat in deze 'Pastorale für Stimmen und Instrumente' uit 1975 op zoek naar de vervalste authenticiteit van vele folkloristische ensembles. Muziek uit verschillende landstreekten komen in de kompositie en in de film aan bod. In deze kollage verwerkt de auteur de ware, onvervalste geluiden van het platteland: hanegekraai, koebellen, storm- en bosgeluiden, kerkklokken. En westergeluiden. De film voegt aan het muziekstuk pastorale beelden toe. Ironie, parodie en ernst kunnen hier moeilijk uit elkaar gerafeld worden. Kagel geeft zich niet gemakkelijk prijs. Hoewel hij zich niet gebonden weet aan konventies, blijft hij gereserveerd in de uitdrukking van menselijke emoties.

Mitternachtsstück is een grandioze omzetting in zwart-wit van vier fragmenten uit het dagboek van de komponist Robert Schumann. De sfeer herin-

Geraamte

Of men nu van nieuwe muziek houdt of niet - misschien leert men haar wel waarden tijdens het festival -, vast staat dat deze films de nieuwe muziek een heel stuk toegankelijker en fascinerender maken. De kennismaking met de middelen die Kagel gebruikt om zijn muziek in te vullen en zijn verbeelding de vrije loop te laten, kan een aansporing zijn tot een meer verdiepte beluistering van de ondergewaardeerde nieuwe en hedendaagse komponisten.

De films worden vertoond op de dagen van het festival, en kunnen ook op aanvraag bekeken worden tussen 10 en 18.00 uur. Op donderdag 28/2 om 13.00 u staat een gratis ekstra voorstelling van 'Hallelujah' op het programma.

Dirk Boeckx

Derib, Hij-die-strips-tekent, op het oorlogspad

"Ik vertel mijn versie van de Amerikaanse Geschiedenis"

Al meer dan 25 jaar is de Zwitser Claude de Ribaupierre (46), alias Derib, actief als striptekenaar, en in die periode produceerde hij zowat 50 albums, die zich hoofdzakelijk afspeelden in de Far West. Het bekendst is Derib wellicht van zijn western-reeks rond de trapper *Buddy Longway*, maar hij tekent ook een uitstekende kinderstrip over het indiaantje *Yakari*. Enkele jaren geleden voegde hij daar *Hij-die-tweemaal-geboren-werd* aan toe, een indrukwekkende trilogie over het leven van een Indiaanse medicijnman. Twee jaar geleden tenslotte startte Derib met het veelbelovende *Red Road*, een mini-reeks waarin hij de problemen van de resterende indianenbevolking in Amerika aankaart. Zeer typisch voor Derib is het spontane, diep-menselijke karakter van zijn verhalen. Vorig jaar onderbrak Derib al zijn goed lopende reeksen om te werken aan een strip rond AIDS-preventie (cfr. kader), wat in feite prachtig past bij dit beeld van een geëngageerd auteur.

Derib begint zijn stripcarrière op 20-jarige leeftijd in de Brusselse studio van Grote Smurf Peyo. Na enkele verhalen in *Robbedoes*, publiceert hij in konkur-
rent *Kuifje* een eerste western-strip, *Go West*. Sindsdien heeft hij dit genre niet meer verlaten.

Derib: «In mijn jeugd heb ik *Corentin* bij de *Roodhuiden* en *Golden Creek*, de eerste *Jerry Spring*, gelezen, en die strips fascineerden me. Zoals iedereen heb ik ook indiaantje gespeeld, en later wilde ik ze tekenen. Ik ben me dan beginnen documenteren, en die interesse is nooit meer verslap, intendeel. Ik heb nog plannen voor 3 albums van *Red Road* en waarschijnlijk 4 van *Buddy Longway*, zodat ik ook de volgende 8 jaar nog western zal tekenen.»

«Eigenlijk was *Yakari* mijn eerste grote liefde inzake Indianen in de strip, ik zat toen nog bij Peyo. Ik wilde dolgraag eens een strip lezen over zo'n indiaantje, maar omdat zichzelf eigenlijk niet bestond, heb ik me er zelf aangezet. Als debutant twijfelde ik echter zo aan mijn capaciteiten als scenarist, dat het personeel jaren is blijven liggen. Tussen 2 afleveringen van *Pythagoras*, een andere kinderstrip, heb ik het figuurtje eens voorgelegd aan André Jobin, alias Job, mijn scenarist, en zo is *Yakari* gestart.»

Veto: *Schrok de overgang naar Kuifje, dat een hoofdzakelijk realistische traditie heeft, u niet af, met uw humoristische Robbedoes-stijf?*

Derib: «Om eerlijk te zijn heb ik steeds Robbedoes verkozen boven Kuifje, omdat de verhalen in Robbedoes meer uit het hart komen, en ook omdat mijn 2 favoriete tekenaars - Hergé niet te na gesproken - Franquin en Jijé ervoor tekenden. Ik verliet Robbedoes niet graag. Toen was Greg echter hoofdredakteur bij Kuifje. Hij gaf het blad een nieuwe dynamiek, en dat maakte veel goed.»

«*Go West* is een zeer lastige stijl-oefening geweest, ik heb er flink wat moeilijkheden mee gehad. Greg bezorgde me enkel de dialogen, maar omdat er een hoop hoofdrolspelers in voorkwamen, betekende dat veel complexe situaties, zodat ik heksentoren moest uithalen om dat fatsoenlijk uit te beelden. Al bij al een fantastische leerschool.»

«In zekere zin was *Go West* een onecht produkt. Let op, ik stond en sta nog volledig achter dat album, maar eigenlijk was ik al in blijde verwachting van *Buddy Longway*.»

Veto: *Met uw reeks Buddy Longway was u de eerste die binnen het stripmedium het gezin centraal stelde en de personages ook liet verouderen. Was die keuze van in het begin gepland?*

Derib: «Al vanaf mijn prieste stripdebuut droomde ik ervan een realistische western te maken, maar bij Robbedoes liep *Jerry Spring* reeds, elders had men *Blueberry*, enz... Ik heb dus naar een

personage gezocht met andere basiskensmerken dan een cowboy of een soldaat en geopteerd voor een trapper. Bovendien was ik toen nog niet getrouwd, had om me in te leven in die toekomst heb ik besloten dat die trapper zou trouwen. Dat is perfect gelukt, want wat later ben ik zelf gehuwd en sindsdien beleef ik een even mooie lovestory als die van Buddy en Chinook.»

«Van in het begin wist ik dus dat het personage zou evolueren en ouder worden. Ik laat hem zijn leven vertellen door zijn familie, zijn kinderen en de dramatische indianenoorlogen. Ik moet het enkel nog tekenen.»

Dynamiek

Veto: *Ook het element 'natuur' is nadrukkelijk aanwezig in uw werk.*

Derib: «Ik zou niet weten waar een trapper anders thuishoort. Wel leeft Buddy in het gebied aan de Amerikaans-Canadese grens, omdat die wat lijkt op de Valais, het kanton waar ik woon. Veel van zijn avonturen heb ik getekend in het gebergte, de scenario's van Buddy werkte ik uit tijdens bergwandelingen, zodat de omgeving in die albums direkt geïnspireerd is door de natuur zoals ik die toen beleefde.»

«Verder hou ik zielsveel van dieren, vooral paarden. Het eerste wat ik ooit getekend heb, was een paard. Ik rij al 30 jaar paard, zodat ze eigenlijk deel uitmaken van mijn leven. Meer nog: na 25 jaar in dit beroep beleef ik zelfs steeds meer plezier aan het tekenen van paarden, omdat ik inmiddels technisch meer onderlegd ben.»

Veto: *U hebt ooit gezegd dat de reeks zou eindigen met de dood van Buddy. Blijft u daar nog steeds bij?*

Derib: «Dát heb ik nooit gezegd, maar wel dat er aan de reeks een einde komt. Buddy kan niet in een album sterven, omdat hij zijn levensverhaal vertelt. Meer wil ik daar niet over kwijt (*lacht*), om de sfeer van de volgende verhalen niet te bederven.»

«Na vijftig jaar in dit beroep beleef ik steeds meer plezier aan het tekenen van paarden, omdat ik inmiddels technisch meer onderlegd ben.»

Veto: *U weet dus al wat u in de komende verhalen wilt vertellen?*

Derib: «Nog niet alles, maar wel de grote lijnen. Van in het begin wist ik waar ik met Buddy naartoe wilde. Ik dacht dat in 10 albums te kunnen, het zullen er 20 worden.»

Jeremie

Veto: *De karakters van Kathleen en Jeremie, Buddy's kinderen, bieden u nachts nog veel extra mogelijkheden.*

Derib: «Dát is een andere zaak. Jeremie zal moeilijk zijn - om redenen die ik niet wil toelichten. Kathleen... misschien, maar ik weet het eigenlijk niet, omdat ik er niet het minste idee van heb waarmee ik over 10 jaar zal bezig zijn. Het is wel niet uitgesloten, want ik heb daarover al tamelijk precieze ideeën. Voor mij leidt ze een zeer concreet leven, zelfs al zou ik het nooit uittekenen.»

Veto: *In het voorlaatste deel van de serie, 'Hooka Hey', gaat het geweld tegen de Indianen al zo ver dat men zich afvraagt wat u daarna nog kan vertellen?*

Derib: «Helaas zal het geweld tegen de Indianen nog verder eskaleren, want zo ziet de *Geschiedenis* in Amerika er nu eenmaal uit. Let wel, in *Buddy* vertel ik mijn versie van die geschiedenis, door de belevenissen van een familie. Daarom ook gebruik ik nergens bestaande namen, situeer ik niet in de tijd, maar

refereer ik naar authentieke gebeurtenissen. Kapitein Ryan bijvoorbeeld is een verre verwant naar generaal Custer.»

Spektakel

Veto: *Het valt op dat u sinds Buddy Longway uw verhalen steeds filmischer monteert. Zeer typisch is bijvoorbeeld het plaatsen van de kaderlijnen in een grote achtergrondtekening. Streeft u naar zo'n effecten?*

Derib: «Voor mij betekent stripverhaal 'spektakel'. Elke vernieuwing die men kan aanbrengen is het testen waard. *Jo* bijvoorbeeld is in zekere zin een vrij banaal verhaal waarin geen spektakulaire scènes voorkomen. Om de lezers te blijven boeien en om mezelf te motiveren, tracht ik een zo origineel mogelijke bladindeling te bedenken. Wat mij betreft is alles geperimiteerd zolang het in functie van het verhaal gebeurt.»

«Het voorbeeld dat u aanhaalt is inderdaad een zeer 'deribse' vertelwijze worden. Met zo'n parallele montage probeer ik het verhaal te verduidelijken. Ik beleef er plezier aan als tekenaar, maar het publiek ook - dat hoop ik althans - doordat het eens tekeningen ziet die anders zijn.»

«Veel hangt wel af van het humeur van het ogenblik: de zin om iets moois te maken, zo leuk of origineel mogelijk, voor mijn eigen plezier en voor dat van anderen. Maar het heeft niets geforceerd of kunstmatig: de inspiratie is er, of ze is er niet. Ik ben een tekenaar die het moet hebben van het spontane, moet funktioneer ik niet. Voor de verhalen van *Buddy* schrijf ik zelfs geen scenario, alles zit in mijn hoofd. De rest is een kwestie van vakmanschap.»

Veto: *Is voor u het visuele aspect dan het belangrijkste?*

Derib: «Het visuele is essentieel, maar het verhaal nog meer: het visuele moet in functie staan van het verhaal. De dialogen zijn minder belangrijk, en ik plaats alleen de strikt noodzakelijke. Door de aard van de reeks en de lokatie komen in *Buddy* soms passages voor van verscheidene pagina's zonder tekst.»

Veto: *Evolueert men nog op het technische vlak na 25 jaar?*

Derib: «Toch wel. Voor *Jo* ben ik van techniek veranderd, en ik denk dat ik nu beter teken dan voorheen. Ik werk nu meer in een 'klare lijn', maar dan realistisch, omdat ik zo esthetischer kan werken.»

Michel Kempeneers

'JO'

EEN STRIP ROND DE AIDS-PROBLEMATIEK

Twee jaar geleden stelde een groep jongeren uit Lausanne stripauteur Derib voor een stripverhaal te tekenen rond het AIDS-probleem. Bezorgd over de snelle uitbreiding van de ziekte waren ze tot de konstatering gekomen dat de traditionele preventiecampagnes van de overheid (brochures, affiches) niet erg aansloegen bij de jeugd. De strip, het jongerenmedium bij uitstek, leek hen de gepaste manier om tot die jongeren door te dringen. Derib was wel geïnteresseerd, maar wilde niet te hard van stapel lopen. Door contacten met zieke jongeren raakte hij echter zo onder de indruk dat hij besloot zich helemaal toe te leggen op dat stripverhaal, *Jo*, en de verhalen waaraan hij bezig was te onderbreken. Met uitzondering van *Yakari*, dat in Zwitserland tevens een maandblad is. Tenslotte kan hij niet van de hemelse dauw leven, en ook anderen verdienen hun brood met *Kuifje*.

Met zijn vrouw richtte Derib precies één jaar geleden de 'Fondation pour la Vie' op, een vereniging die zich in eerste instantie tot doel stelt jongeren te informeren over AIDS en AIDS-preventie. Een eerste objectief is het gratis aanbieden, begin volgend schooljaar, van *Jo* aan alle jongeren tussen 14 en 20. Met andere woorden: een oplage van zowat 700.000 exemplaren (kostprijs ongeveer 200 frank per album, dat 88 pagina's zal tellen) ofwel meer dan het tienvoud van de

oplage van een doorsnee stripalbum. Daarvoor is dus veel geld nodig, zodat het project zonder sponsoring utopisch is. Derib gaf het goede voorbeeld door al zijn auteurs- en afgeleide rechten af te staan aan de stichting, en investeerde bovendien nog eens 100.000 Zwitserse frank in het project. Het voorbije jaar slaagde Derib erin reeds een aantal officiële instanties, prive-organisaties en VIP's voor het initiatief te winnen, zodat de stichting goede hoop heeft haar doel te bereiken. Door alle financiële rompslomp en het leggen van officiële contacten heeft Derib wel vertragen opgelopen in zijn werkschema. Niettemin zal *Jo* wellicht eind mei klaar zijn.

Deribs engagement bleef ook in het buitenland niet onopgemerkt. In Frankrijk sloot men zich aan bij zijn initiatief, en sinds vorige week donderdag bestaat ook in België een vzw 'Stichting voor het Leven', met identieke doelstellingen. De vzw heeft voldoende fondsen te vinden om alle Belgische jongeren tussen 14 en 20 in september een exemplaar van *Jo* aan te bieden. Dat betekent ongeveer 1.000.000 (één miljoen) albums.

'Jo' staat voor 'Jocelyne', een tiener die samen met haar vriend Laurent gekonfronteerd zal worden met het AIDS-probleem. «Om de discussie open te trekken, heb ik het verhaal doelbewust niet gesitueerd in de zogenaamde risikogroepen», aldus Derib,

«omdat om het even welke jongere risico's loopt. Onder andere domweg door een gebrek aan informatie. Mijn bedoeling is niet te tonen hoe je een contraceptivum moet gebruiken, maar wel een preventie-boodschap over te brengen. Het album moet dienen om het ijs te breken en discussie-elementen aan te reiken, zodat de jongeren zich bewust worden van het probleem. Tegenwoordig leven de mensen meer dan ooit in angst, angst voor anderen, voor oorlog, voor seks, voor zichzelf... Vandaar ook die taboes.» Jongeren kunnen volgens Derib nergens met hun problemen terecht, en hij hoopt dat *Jo* ertoe zal bijdragen dat ze zich beter bewust worden van zichzelf.

«Om geloofwaardig te zijn, is authenticiteit in verhaal en tekeningen vereist», beweert Derib. «Niet alleen raadpleeg ik voor *Jo* voortdurend specialisten, psychologen, artsen, seropositieven, zieken... maar ik moest ook mezelf terug in vraag stellen. Dat ik bijvoorbeeld in plaats van paarden plots auto's moest tekenen, leek me allesbehalve moeit. Het heeft dan ook enkele maanden geduurd vooraleer ik daar plezier aan kon beleven, wat voor mij essentieel is om fatsoenlijk te kunnen tekenen.» (MK)

Wie meer informatie wenst of wil bijdragen aan het initiatief kan terecht bij vzw Stichting voor het Leven, Rue de Moustier 11, 5190 Spy (☎: 071/78.70.41).

Homoseksualiteit en huwelijk

Roze wil sein op groen

De jongste jaren meenden sommigen het huwelijk als rage te herontdekken. Trouwen zou niet meer als een anachronisme beschouwd worden en de periode van algemeen entoesiasme voor de LAT-relatie zou voorbij zijn. Echt uitsluitend is daarvoor niet gegeven, maar het is wel zo dat de discussie over het huwelijk tegenwoordig in een heel andere dan de traditionele kontekst wordt gevoerd. De problematiek van de homo-huwelijken brengt voor het eerst sinds jaren het debat rond de emancipatie van lesbiennes en homoseksuelen weer in de aktualiteit. In het kader van de veertiendaagse rond 'Relatievorming en seksualiteit' zal prof. Harry Willekens van de KU Tilburg op woensdag 27 februari een lezing houden over 'homofilie en huwelijk'. De voordracht wordt georganiseerd in samenwerking met 'De roze drempel'.

Tegen een huwelijk tussen homoseksuelen zijn vele mensen gekant: homoseksualiteit op zich is in onze kretreinen nog steeds niet aanvaard, laat staan een homo-huwelijk. Toch gaat de seksuele voorkeur van 1 op 20 mensen uit naar iemand van het eigen geslacht. Door een gebrek aan begrip bevindt de homoseksueel zich in een kwetsbare positie. Op school, aan de unie of op het werk worden homo's vaak niet geaccepteerd en krijgen ze af te rekenen met gerichte opmerkingen of pestertijen. Een homo die weef vermoedt dat zijn omgeving afwijzend zal reageren zal zich naar best vermogen proberen te schikken en zijn seksuele voorkeur voor zich houden om toch 'normaal' te kunnen functioneren. Een ruimdenkende opstelling van zowel de homo als van zijn omgeving is nodig voor de emancipatie van homoseksuelen. Volgens homo- en lesbiennecentra is angst de grootste drempel die hierbij moet overwonnen worden.

Op politiek vlak ligt de kwestie gevoelig; een partij is er niet op uit een

specifiek homobeleid te voeren. Daarmee scoort ze niet bij een ruim publiek. Toch zit niet iedereen stil. Gemeenschapsminister van Binnenlandse Zaken Luc Vandenbosse (SP) heeft vorig jaar zijn anti-diskriminatiewet ingediend. Deze heeft echter in de praktijk nog geen vruchten afgeworpen en is nog steeds in branda. Agalev stelt zich eveneens open; verder zijn er nog de gunstige niet partijgebonden uitspraken van politici uit diverse partijen.

Uit een studie van socioloog John Vincke (RUG) is gebleken dat één derde van de homo's samenwoont met een vaste vriend. De partners voelen zich er goed bij, en voorspellen meestal dat ze voor altijd bij elkaar zullen blijven. Een kwart van de Vlaamse homo's is al meer dan vijf jaar samen met dezelfde partner, acht procent langer dan tien jaar. Een koppelt dat al lange tijd samenleeft, kan behoefte hebben aan een sociale gelijkstelling met heteroseksuele koppels. Vaak streeft men daarbij naar een huwelijk of een gelijkaardige situatie, dit om ver-

(foto Hielke Grootendorst)

scheidene redenen.

Inzegening

Een huwelijk is een band tussen twee personen van verschillend geslacht. Zo staat het niet expliciet in het Burgerlijk Wetboek, maar in de Belgische Rechtspraak redeneert men wel dat dit zo hoort te zijn. Wetten zijn gebaseerd op gewoonten en veranderen naargelang de gewoonten veranderen. Een wettelijk huwelijk is voor homoseksuelen dus nog niet mogelijk. Formeel is hierdoor een kerkelijk huwelijk ook uitgesloten, omdat men eerst voor een ambtenaar van de burgerlijke stand moet trouwen. Veel homoseksuelen zoeken naar een 'surrogaat' voor het huwelijk: de *inzegening*. Dominee Frank Marivoet, radiopastoor van de Protestantse Omroep - iedere maandag te horen op BRT 1 - zegent koppels in. Katholieke priesters kunnen dit echter niet zo goed doen, als zij hiertoe bereid zijn.

Dominee Marivoet noemt het liever een 'biddend samenzijn', omdat inzegening voor hem een magisch karakter heeft. Een inzegening vindt plaats in besloten kring. Men geeft er uiting aan zijn liefde voor elkaar, net zoals bij een kerkelijk huwelijk. Net als heterokoppels hebben homo's eerst een gesprek met de pastoor of de inzegenaar over hun motivatie. Hoewel dit gesprek binnen de katholieke gemeenschap vaak afgehandeld wordt als een noodzakelijke formaliteit, is het bij de inzegening vrij diepgaand. Na het eerste gesprek verdwijnt de helft van de aanvragen in de prullenmand.

De manier waarop de inzegening gebeurt verschilt van koppelt tot koppelt en hangt af van de individuele inbreng. Plaats of moment is variabel. Het kan net zo goed in een kerk als in een feestzaal plaatsvinden. Officieel aanvaardt de Kerk deze inzegeningen niet. De Kerk als instituut verwerpt trouwens a priori homoseksualiteit, net zoals vele andere

instututen homo-onvriendelijk zijn. Veel mensen die met pastoraal werk bezig zijn leggen in de praktijk meer soepelheid aan de dag. Dit is wel zeer verscheiden en vaak afhankelijk van de openheid van de parochie. Ook binnen de Kerk schijnt men vaak de overweging te maken dat men nu eenmaal niet alle homoseksuele priesters of zusters kan buitenschoppen. Dixit Dominee Marivoet.

Een inzegening biedt weliswaar niet de juridische voordelen van een huwelijk. Dat zijn vooral de samenwooningsplicht en de wederzijdse onderhoudsplicht. Met het oog hierop, zoeken sommige organisaties naar een kopie van het huwelijk. Zo'n kopie zou bij veel homoseksuelen aanslaan. Een juridische gelijkstelling zou sociale aanvaarding in de hand kunnen werken. Wat tegenwoordig nog gebeurt is een 'partnerregistratie' bij de notaris, om bij de dood van één van beiden niet in een zwart gat te belanden. Zo wordt testamentair vastgelegd dat de overgeblevene het vruchtgebruik van de roerende goederen krijgt en dat dat niet rechtstreeks naar de familie van de overledene gaat. Daarenboven kan hij de inboedel dan ook niet verkopen. Ook samenwonende heteroseksuele koppels maken vaak gebruik van deze optie, omdat zij meer zekerheid biedt voor hun toekomst.

In Nederland staat men heel wat verder om emancipatie van homoseksuelen te bewerkstelligen. Men zoekt ijverig naar mogelijkheden om de wet te omzeilen en dus toch te kunnen trouwen. Daar staat immers ook niet expliciet in de wet dat een huwelijk uit personen van een verschillend geslacht moet bestaan. Denemarken voert het meeste progressieve beleid op dit vlak: sinds mei 1989 kunnen homoseksuelen er officieel trouwen. En sinds 14 februari 1991 kunnen in San Francisco (USA), de 'homohofstad van de wereld', alle lesbische en homo-paren zich officieel laten registreren als samenwonende *huishoudelijke partners*.

Leen Eelen

Je lief of je carrière

Emancipatie een mannenzaak

In het kader van de veertiendaagse rond 'Relatievorming en Seksualiteit' organiseerde de werkgroep Preventie van Studietoelagen een aantal activiteiten. Volgende week worden onder andere voordrachten rond 'huwelijk en homofilie' en 'het vermogen tot liefhebben' gepland. Vorige week was er een debat met als thema 'Je lief of je carrière?'. Of zoals het in Palfinj, het kringblad van de studenten Geneeskunde in januari '90 gesteld werd: "Moet de opvoeding van de kinderen dan wijken voor de materiële ambitie van de vrouw?"

De laatste tijd lijkt een nieuwe visie over vrouwenemancipatie opgang te maken. Een vroegere visie leunde aan bij de stelling van Simone de Beauvoir dat 'je niet als vrouw geboren wordt, maar vrouw gemaakt wordt'. Een specifieke vrouwelijke aard of specifieke vrouwelijke taken waren er volgens haar niet. Ook het moederinstinct of andere myten over vrouwen vonden in haar ogen geen genade. De vrouw werd, afgezien van biologische verschillen, als gelijke beschouwd van de man. Zo zou het toch moeten zijn.

Tekstiel

De visie dat de vrouw op alle gebied de gelijke moet zijn of trachten te worden, wordt op dit moment genuanceerd. Meer en meer wordt benadrukt dat de vrouw ook haar specifieke eigenheid heeft. Er moet daarom gestreefd worden naar gelijkwaardigheid, zonder dat de vrouw de absolute gelijke wordt van de man. En zonder bijvoorbeeld als vrouw de 'mannenwereld' als

het te verwezenlijken ideaal te beschouwen.

Een van de belangrijkste terreinen waarop vrouwen nog steeds naar gelijkwaardigheid streven, is de arbeidsmarkt. Steeds meer vrouwen werken tegenwoordig buitenshuis. Het stadium dat men gedwongen was te kiezen tussen werken buitenshuis of trouwen is definitief voorbij. Tot het begin van de jaren zestig dienden bijvoorbeeld in de meeste katholieke scholen vrouwelijke leerkrachten een soort kontract te tekenen, waarin gestipuleerd werd dat zij bij zwanger-

schap zouden stoppen met lesgeven. Zo'n toestanden behoren inmiddels tot het verleden.

Nog maar weinig jonge vrouwen werken dan ook exclusief als huisvrouw. Van de 'enkel-maar-huisvrouwen' is 54 procent ouder dan 45 jaar. Het tweeverdienersgezin is in de huidige samenleving blijikbaar norm geworden. Dit heeft een aantal positieve gevolgen voor de vrouw. Zij blijft door haar positie op de arbeidsmarkt financieel onafhankelijk. Bovendien BRT 1 zij de

maatschappelijk vlak te ontplooiën.

De situatie is echter op verschillende vlakken niet zo rooskleurig. Op de arbeidsmarkt hebben werkende vrouwen nog steeds een achterstand op hun mannelijke collega's: ze werken in de minst gunstige sectoren (tekstiel, horeca...), genieten de minst gunstige arbeidsvoorwaarden en de werkloosheid onder vrouwen is groter. Vrouwen verdienen voor hetzelfde werk minder dan mannen. Dit verschil neemt zelfs toe, ook al bestaat er in verschillende landen een wetgeving die zo'n discriminatie verbiedt. In België verdient een vrouw bijvoorbeeld tussen de 70% en 80% van wat een man voor dezelfde job krijgt. Deze cijfers gelden voor de meeste omringende landen, Zwitserland en Groot-Brittannië uitgezonderd. Daar verdienen vrouwen gemiddeld slechts 60% tot 70% van het loon van hun mannelijke collega's.

DE MANNEN DIE DE GAS DOEN BRAN'NEN

Vrouwendiskriminatie uit de tijd? In principe wel, ja. In de praktijk worden we nog vaak gekonfronteerd met - laten we het 'niet helemaal vrouwvriendelijkheid' noemen. Een toevallige greep uit een dagdagelijks tijdschriftenrek zegt het nog steeds, zij het niet altijd met evenveel woorden: er zijn mannen, en er zijn vrouwen.

J. Rathé (algemeen sekretaris Bekaert nv): "Wat ik vooral betreurt, en laat dit vandaag de enige wanklank zijn, is dat er slechts één vrouwelijke gepromoveerde in deze eerste sessie zat. Het troost mij anderzijds dat het, toevallig of niet, een Bekaert-kaderlijk was. Ook daar scoren wij dus goed." (*Akademische Tijdingen*, 16/10/1989)

Roger Dillemans (rektor KU Leuven): "Hersenvlucht, dat is de jonge ingenieur die ik vorige week ontving (...) Wij wisselen onze adressen uit, en *keep in touch, just in case*, dat wil dan zeggen: wanneer de zon niet meer zou schijnen in Californië of mevrouw veel heimwee of veel kinderen zou krijgen" (*Zij die blijven*, 1987)

Filip Martens (kabinetschef Johan Sauwens, ex-KVHV-preses): "Toch wil ik een lans breken voor jeugdbewegingen waar jongens en meisjes gescheiden zijn. Je moet dat niet seksistisch interpreteren, maar jongens ontdereen, dat is iets anders dan jongens en meisjes samen. Dat zijn andere gevoeligheden. Daarbij, de hele geschiedenis is toch een mannenzaak geweest."

Charles Rens (oudste student van Leuven): "De vrouw heeft de rechten van de man, zeggen ze, maar ze heeft verdomme ook haar plichten. Ik heb eerbied voor vrouwen die vrouw zijn, voor vrouwen in hun huis. Kadhaifi en Napoleon hebben gezegd: de sterkte van mijn leger gaat langs de maag van mijn soldaten. Als een vrouw haar plichten tegenover haar man en haar kind doet, dan zouden wij toch veel minder moeilijkheden hebben, of niet?"

Jean-Charles de Hemptinne (Jonker, kaderlid bij een grote onderneming): "Soort zoekt soort. Een boer wil toch ook liever dat zijn zoon met een

boerendochter trouwt. Het is een soort levensverzekering: een huwelijk tussen mensen die weinig gemeenschappelijk hebben, maakt minder kans. Maar er wordt nog maar zelden schandaal gemaakt over iemand die trouwt met een meisje van de universiteit. (...) De meesten hechten erg aan het kristelijke gedachtegoed: geen seks voor het huwelijk, veel kinderen, de meer klassieke rolpatronen." (Knack, 11/12/90)

Herman Van Veen: "Mijn vrouw heeft niets in te brengen. Behalve dan mijn *zelfvervullen*." **Leviticus**, 15,19-21: "Wanneer een vrouw een vloeijing heeft en het is de bloeding van haar menstruatie, dan is zij zeven dagen onrein. Ieder die haar aanraakt, is tot de avond onrein. Alles waarop zij tijdens haar onreinheid slaapt, wordt onrein, alles waarop zij zit, eveneens. Ieder die haar bed aanraakt, moet zijn kleren wassen en een bad nemen, hij is tot de avond onrein."

Herman Van Rompuy (voorzitter CVP): "De kristelijke intellectueel is een vrij man." (*Het Christendom. Een moderne gedachte*, 1990) (WP)

Ook op gezinsvlak kunnen er spanningen optreden. De combinatie 'gezin en arbeid' lijkt problematisch voor vrouwen: in de praktijk komen de huishoudelijke taken vooral op de schouders van de vrouw. Wanneer, volgens de internationale atlas 'Vrouwen in de wereld', de tijdsverdeling tussen mannen en vrouwen in loonstijd vergeleken wordt, blijkt dat per 100 uren dat een vrouw aan huishoudelijke taken besteedt, haar mannelijke partner hieraan slechts 32 uren spendeert. Op 100 uur vrijetijdsbesteding voor de vrouw, geniet een werkende man in België 140 uur van het *dolce far niente*. De verzorging van de kinderen vormt het grootste deel van het huishoudelijk werk van de vrouw. Een degelijke uitbouw van voorzieningen voor kinderopvang is slechts in enkele landen gerealiseerd. België is hierin één van de betere landen. Kinderopvang gebeurt vooral via crèches en onthaalmoeders. Het meest vooruitstrevend inzake kinderopvang zijn de Scandinavische landen. In Zweden verblijft dan ook 37% van de kinderen voor hun schoolleeftijd in een kinderdagverblijf. In Noorwegen bedroeg dit aantal 30%.

Huishouden

Het uitbouwen van een volwaardige beroepsloopbaan door beide partners en het tegelijk stichten van een gezin is omzeggens onmogelijk. Vandaar dat, niet in het minst van vakbondszijde, stemmen opgaan om de arbeidsomstandigheden aan de noden van het gezin aan te passen, en niet omgekeerd. Meer en meer wordt er dan ook gepleit voor het invoeren van de 32-urenweek. Misschien zou er nog meer in die richting gewerkt worden, indien er meer dan de huidige 4% van de vakbondsvetegenwoordigers/sters waren. Of wanneer meer dan tussen de 10% en 20% vrouwen in de Belgische regering erover zouden kunnen beslissen, of meer dan de 6% à 10% parlementsliden vrouwen zouden zijn. Of wanneer de nieuwe baby's van het huis Saksen-Coburg die geen piemelje hebben, ook volwaardig aan de *familybusiness* mogen participeren.

Ria Vandermaesen

Een hele week vrede

Zijn gelovigen van nature intolerant?

Sedert 1982 bestaat aan onze universiteit de gewoonte om een vredesdag te organiseren. Inmiddels is dit evenement uitgegroeid tot een heuse vredesweek. Dit jaar is men aan de negende uitgave toe. Naar aanleiding van de vredesdag wordt door het Centrum voor Vredesteologie van de fakulteit der Godgeleerdheid een kollokwium georganiseerd in samenwerking met Pax Christi. Onder meer door de recente gebeurtenissen in de Golf zal het dit jaar gaan over de (in)tolerantie van levensbeschouwingen. Over oorlog, vrede en verdraagzaamheid had Veto een gesprek met Johan De Tavernier en Luc Anckaert, beiden werkzaam op het Centrum voor Vredesteologie.

De programmatie van de vredesweek rust grotendeels op de schouders van het Leuven Universitair Vredesforum (LUV), een overkoepelende organisatie van iedereen aan de KUL die zich met de vredesproblematiek bezighoudt. Het bestaat voornamelijk uit mensen van de Staatse Pedagogie en uit het Centrum voor Vredesteologie. Voorts onderhoudt het LUV banden met voorzitter Reyckler van het Centrum voor Vredesonderzoek van Politieke Wetenschappen die zich voornamelijk richt op de strategische kant van de vrede. Ook de studenten worden bij de organisatie van de vredesweek betrokken. Zoals elk jaar werden alle fakulteiten aangeschreven om binnen het kader van de vredesweek een activiteit op touw te zetten die door het LUV zou gesteund en geëfficiëerd worden. De bedoeling was om vanuit de kringen een ondersteunende werkgroep op te richten die de affiche zou programmeren en de bestaande initiatieven zou bundelen. Helaas is er dit jaar geen enkele respons gekomen op dit schrijven. Nochtans is het onder impuls van de studenten dat een tiental jaren geleden de vredesdag is ontstaan.

wereld in de belangstelling stond. Sindsdien hebben we onze interesse moeten verschuiven van het makro-etische naar het kleinschalige niveau. We hebben toen avonden georganiseerd rond vooroordelen van Walen en Vlamingen tegenover elkaar, avonden over racisme enzovoort. Nu met de Golfoorlog zijn we natuurlijk weer volop bezig met het denken over toelaatbaarheid van oorlog. We zitten dus met een schaalverkleining wat wil zeggen dat de belangstelling voor vredesvragen zich dicht bij huis situeert, en met een temaverschuiving.

Naast de organisatie van de vredesweek profileert het LUV zich als blijvend forum voor discussie, reflectie en overleg inzake vredesproblemen. Vanuit deze optiek worden er door het LUV gedurende het hele academiejaar seminars georganiseerd voor alle belangstellenden, dit jaar over de Golfkwestie. Destijds heeft het LUV het idee op om binnen elke fakulteit een centrum op te richten dat zich binnen haar vakgebied permanent zou bezighouden met vredesproblemen. Op de Werkgroep Vredespedagogiek en het Centrum voor Vredesteologie na kende het opzets nergens doorgang. Het is niet toevallig dat aan deze fakulteiten twee voortrekkers van de vredesactie doceren: Walter Leirman en Roger Burggrave. Intussen is het Centrum voor Vredesteologie gaan functioneren als een soort uithangbord naar de media toe en andere vredesorganisaties zoals het VAKA en Pax Christi.

Daar de vredesweek voornamelijk de bedoeling heeft om op wetenschappelijke wijze over een aantal facetten van vrede na te denken wil nog niet zeggen

interventie zullen de inferioriteitsgevoelens van de Arabieren tegenover het Westen toenemen en meteen ook het Arabisch nationalisme. Anderzijds zullen in het Westen de gevoelens tegenover de Islam er ook niet op verbeteren. Het vooroordeel dat alle Moslims fundamentalisten zouden zijn is weer erg in trek. In deze kontekst krijgt het kollokwium over de (in)tolerantie van levensbeschouwingen een ekstra dimensie. Op deze studiedag en in een paneelgesprek 's avonds zal de problematiek van intolerantie en verdraagzaamheid tussen de godsdiensten en andere levensbeschouwingen extra in de verf worden gezet. Zowel een vrijzinnige humanist (Leo Apostel, RUG), een Jood (Rabbin) Sopotendro, behorende tot de strekking van de Liberale Joden, gekenmerkt door een open houding tegenover andere levensbeschouwingen), een Islamiet (prof. M. Arkoun, Sorbonne) en een Kristen (prof. Jef Van Gerven, Ufsia) zullen het thema van de verdraagzaamheid vanuit hun eigen godsdienst of levensbeschouwing belichten. In feite zou het kollokwium dus zelf al een eerste poging kunnen zijn om die tolerantie waar te maken.

Veto: *In verband met de Golfoorlog wordt het begrip 'Rechtvaardige oorlog' weer veelvuldig in de mond genomen. Aan welke criteria moet een oorlog dan voldoen om rechtvaardig genoemd te kunnen worden?*

De Tavernier: «Het begrip rechtvaardige oorlog heeft nooit de bedoeling gehad om een oorlog te rechtvaardigen, wel om in een oorlog de minimale eis 'Gij zult niet doden' en het kristelijk principe van naastenliefde zoveel mogelijk te kunnen respecteren. Een eerste criterium om een oorlog te rechtvaardigen, te kunnen noemen is dat het moet gaan om een rechtvaardige zaak. De soevereiniteit van Koeweit is geschonden. Dat is een onrecht, dus Koeweit verdedigen is een rechtvaardige zaak. Dat wil nog niet zeggen dat het doel de middelen heiligt, dus dat het gebruik van geweld legitiem is. Niettegenstaande de UNO-resolutie die het gebruik van alle middelen toelaat, betwisten wij dat de UNO daarmee ook het bevel tot oorlogvoeren heeft gegeven.»

«Vervolgens moet de intentie van een oorlog rechtvaardig zijn. In dit geval moet het herstel van de soevereiniteit van Koeweit worden beoogd en niet de val van het Iraakse regime, wat duidelijk wel de bedoeling is van de Amerikanen. De Amerikanen zijn overduidelijk uit op een vergeldingsoorlog. Bovendien moet de oorlog het ultieme middel zijn, wanneer alle andere middelen om een konflikt op te lossen zijn uitgeput. Volgens ons heeft het embargo niet voldoende tijd gekregen om te kunnen functioneren. Een laatste criterium is de proportionaliteit. Men moet er steeds voor zorgen dat men geen proportioneel groter kwaad veroorzaakt, wat met deze oorlog wel het geval is. De anti-Westerse gevoelens van de Arabieren nemen toe en ook de anti-Arabische gevoelens van de Westelingen. De theorie van de rechtvaardige oorlog probeert het geweld tot een minimum te herleiden uitgaande van de eis 'Gij zult niet doden', maar dan niet naïef in de zin van een absoluut pacifisme. Dan worden er immers onrechtvaardigheden toegedekt.»

Revolutionair

Veto: *Dus in feite heeft iedereen de 'etische plicht' om zichzelf en zijn naaste te verdedigen. Was het uit etische gedrevenheid dat Bush besloot Koeweit te ontzetten?*

De Tavernier: «Het recht op zelfverdediging en op verdediging van anderen kan je niet uitschakelen. Het is een kwestie van elementaire rechtvaardigheid en volgens mij is het niets anders dan nadenken over revolutie. In die zin zijn de criteria van een rechtvaardige oorlog perfect toepasbaar op revolutionaire activiteiten zoals die in Latijns-Amerika bijvoorbeeld. Maar over de etische gedrevenheid van Bush stellen wij ons vragen. Waar wij ons het meest aan ergeren is dat hij de naam van God gebruikt om zijn oorlog goed te praten. Maar de kracht van een godsdienst bestaat er ook voor een groot stuk in dat zij mensen mobiliseert door dingen te legitimeren. De naam van God gebruikt

SARAFINA!

THE MUSIC OF LIBERATION

SARAFINA KOMT NAAR BRUSSEL!

30 JONGENS EN MEISJES VERTELLEN HET PAKKEND VERHAAL VAN HUN LEVEN: APARTHEID, ONDERDRUKKING, RAZZA'S, STRIJD, HOOP, VERLEDEN EN TOEKOMST.

EMOTIES OP HET SCHEP VAN DE SNEE. DE WAARHEID OP HET RITME VAN EEN OPZWEPENDE TOWNSHIPBEAT.

EEN ONVOORSTELBARE ZEGGINGSKRACHT. EEN EN AL ENERGIE.

advertentie

26 - 27 - 29 april om 20.00 u
KONINKLIJK CIRCUS - BRUSSEL

Kaarten: 350,- 500,- 700,- 950,- 1100,- 1200,- 1300,-

Bestel uw kaarten bij AKZA en steun het ANCI!

De opbrengst van deze actie gaat naar de opvang van Zuidafrikaanse vluchtelingen en het opzetten van lokale ANC-structuren in Zuid-Afrika.
Info: AKZA - 016/20.14.78

ken ter legitimering van geweld kan niet. Die tendens bestaat ook binnen de Islam. Met het op gang brengen van een interreligieuze dialoog hebben wij de bedoeling om de meer humane interpretatie van de Koran, die de grootste strekking vormt binnen de Islam, bekend te maken.»

Veto: *Hoe komt het dat godsdiensten zoals het Jodendom, het Kristendom en de Islam die toch allen een zeer humane visie op de mensheid hanteren en een grotere rechtvaardigheid prediken uitmonden in een zeer grote intolerantie tegenover elkaar?*

Anckaert: «Elke monoteïstische godsdienst kent in zijn geschiedenis momenten van tolerantie afgewisseld met momenten van intolerantie. Dat heeft te maken met de opvatting die dergelijke godsdiensten hanteren over rechtvaardigheid, waarbij men zijn eigen godsdienst naar voren schuift als de eksklusieve waarheid. In dat eksklusiviteitsdenken ligt juist het probleem. Er kan geen wereldvrede bestaan zonder godsdienstvrede. Vandaar de nood aan een interreligieuze dialoog.»

Geest

Veto: *In hoeverre kan je als moralist het politieke discours over de Golfkwestie beïnvloeden?*

De Tavernier: «Op buitenslands vlak zijn we in discussie getreden met een van de belangrijkste raadgevers aan president Bush. Op dergelijke momenten kan je minstens al een etische stellingname duidelijk maken en een discussie open-trekken. Daarnaast hebben we heel wat belangstelling gekregen in de media en ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat dat toch zijn weerslag heeft gehad op de politieke stellingname van België. De Belgen hebben in heel het debat een gematigde houding aangenomen. Onze inbreng kan ervoor zorgen dat men niet gaat doen alsof zijn niets bloed.»

Veto: *Heeft het kerkelijk leergezag al een specifiek standpunt ingenomen over de Golfoorlog?*

De Tavernier: «Toch wel, maar de stellingname van de Kerk geraakt moeilijk bekend, men besteedt er weinig aandacht aan in de media. Het Vaticaan heeft vorige donderdag nog gezegd dat het vredesvoorstel van Moskou ten allen prijze moest worden gesteund. Bovendien hebben dertig bisschoppen uit de Verenigde Staten in een open brief aan Bush, die in verschillende kranten is gepubliceerd, duidelijk gemaakt waarom dit geen rechtvaardige oorlog is.»

Veto: *Zijn er plannen om de interreligieuze dialoog op één of andere manier verder te zetten of blijft het enkel bij dit ene kollokwium?*

Anckaert: «We zijn al een jaar of drie bezig met het op gang brengen van zo'n dialoog. In een kwasi homogene katoeliek Vlaanderen is dat geen gemakkelijke zaak. De mensen van andere godsdiensten zijn hier in een grote minderheid. Daardoor wordt het nog moeilijker om mensen te vinden die bereid zijn om te komen praten over de relativiteit van hun godsdienst.»

Krista De Mey

Boekentax

Anckaert: «Tien jaar geleden is er vanuit de studenten de vraag gekomen om gedurende één dag aan de universiteit aandacht te besteden aan de vrede. Dit initiatief kreeg gestalte doordat er op die dag aan elke fakulteit les werd gegeven over een deelaspect van vrede vanuit het eigen vakgebied. In Filosofie bijvoorbeeld werd de traditie van de 'Rechtvaardige Oorlog' behandeld. Dit initiatief van vervangende lessen is dan stilaan uitgegroeid tot grotere initiatieven zoals de organisatie van een kollokwium.»

Veto: *Is het doordat de kernraketten in mindere mate in de belangstelling staan dat ook de belangstelling voor zo'n vredesdag afneemt?*

De Tavernier: (voormalig sekretaris van het LUV) «In de jaren '84-'85 was het inderdaad niet erg moeilijk om mensen voor de vredesproblematiek wakker te krijgen omdat de rakettenkwestie ook binnen de universitair

Deze unieke audio-visuele cursus gaat door in Leuven en Diest. We bieden hem tijdelijk aan voor slechts 2000 frank. Dit nieuwe systeem werd uitgetest door 40 studenten. Daarvan bereikten er 39 het testdoel in 10 uur of minder.

Alle inlichtingen bij:
De Guchteneaer
(016)23.05.56
tot 22.00 u

Leer typen in twee dagen

U leest het juist: op 10 uur, gespreid over 2 of 3 dagen leert U perfect blind typen (26 letters + hoofdletters + leestekens)

- met leerdoelgarantie
- 3 gratis proeflessen

Doe vandaag nog Uw gratis proefles en morgen typt U zelf brieven en papers.

(Foto Hielke Grootendorst)

dat de politieke kant van de Golfkwestie naar de achtergrond wordt verschoven. Het eerste luik van de vredesweek is helemaal op de Golfoorlog toegespits. Het voorziet namelijk een debat over de vredesbeweging en de Golf tussen oud-senator Declercq, PLO-leider Armani en Reyckler, voorzitter van het Centrum voor Vredesonderzoek. Daarmee is duidelijk dat het die avond zal gaan over de Palestijnse zaak en de consequenties van het Iraaks-Amerikaanse konflikt voor het Palestijnse volk.

De Tavernier: «Ook indien er een vredelievende oplossing zou komen in het konflikt tussen Irak en de Verenigde Staten zal de Palestijnse kwestie hangende blijven en desnoods opnieuw aanleiding geven tot wapengeweld. Het minste wat wij uit etische hoek kunnen verlangen is dat er een minimaal gesprek moet komen tussen de betrokken partijen.»

Naast de Palestijnse kwestie duikt er door de Golfoorlog nog een ander probleem op. Door de Amerikaanse

ZOEKERTJES

• Gezocht: knapperd; Kenmerken: litteken, brune leren jas, flanelen hemd, jeansbroek; Gewenst: afspraak; Waar: stadhuis; Wanrener: volgende gemeenteraadzitting. Een (knappe) blondine.

• For sale: portable PC with MS-Word 5.0 and WP 5.0, 38.000 fr. ☎ 016/20.12.10, Schrijnmakerstr. 18, A. Salgado

• Vreze, vuile Mark heeft eindelijk een vijf gevonden. Het is hem gegund.

• Te koop: Divan (3-zn), onvormbaar tot dubbelbed. Vraagprijs 2000 fr. Inf. D. De Cock. ☎ 20.41.21 na 19.00 u

• Wimpek Fak, we zullen je vanaf nu nooit meer Wimpek Fak noemen, OK? Je wordt op maandag 25/2 in de Fak plechtig omgedoopt tot Wim Fakske! Brigitte en Hieronymus.

• Laat je seminariewerk of papier laserscripten. Breng je diskettes binnen bij Alfaset cv, 5 Meiersstraat 5, 1e verd., van 13.00 tot 18.30 u. ☎ 22.04.66.

• Meisje uit Lint zoekt schapevel en openhaard. Vergoeding in natura. - Worm.

• Sportcentrum Bij Jacky - FC Jungelboys: 18-3. Lekker Peuh!

• Mieke, doe toch niet zo kinds! En we hebben niets tegen lieve meisjes. Wel tegen zekende truten. Patje en Jan.

• Twee fulltimers (v) zoeken twee nog grotere fulltimers (m) voor blind date op donderdagavond. Zin in Amst? Gool een briefje in de bus op Bogardendreef 51. T.a.v. lang kort lang.

• Te koop: S-delig drumstel Trak: 13.000 fr. (cymbalen en demping), elektr. gitaar Afro Pro II (XR-serie): 6.500 fr. Basgitaar: 5000 fr. ☎ 016/29.42.74

• Typen van alle teksten & vertalingen NL-Eng-Spaans ☎ 23.54.76

• Middelneeuwse kabbalist, Abulafia, verkocht aller hand- en/ende proefschriften tot juweeltjes hedendaagser drukken. Tiensestr. 177 ☎ 29.22.77 (van 10 tot 12 en van 13.30 tot 17 u)

• Verloren op 14/2 (Vormoedelijk in de Bib van L&W): warme, wollen sjaal met emotionele waarde. Wie de vinder hem afgeven aan de balie van de Bib of hem terugbrengen naar H. Bracke, Tiensestr. 29.

• Lieve, ik heb ook lange haren en schone benen krijg ik ook nog wel. Hou van mij, cause I love u to Babe!

• Steven is jarig! Bloemen en kussen zijn welkom op 26 februari. Zo m'n schat, nu stajе ook eens in de Veto!

• Gezocht: 85 doorzichtige rozen, van mijn lief, verlopen op Valentijn.

• Mieke, ik hou van zagnende truten. Olivier.

• Verloren in Heverlee: Bos met 3 sleutels + letter S. Help mij, help mij uit de noot want de kotbaas schiet mij dood! Dikke kus (natuur of pint (valuta) als beloning. Via Veto of 014/58.90.27

• Om te ruilen: grote frigo tegen kleine frigo (gratis). Mechelenstraat 45-5 (Bart) of Kafee D'adario (verhalen naar Bart).

• Jan B. uit Pol&Soc. Je bent en blijft de liefste. Van je pedagogie Griet.

• Alle tikwerk, kopieren, inbinden. Aldruk op laserscript. Euprint, Hertogstraat 110, ☎ 22.97.49.

• Mededeling voor de kaarters in 't Stuc: konijnnet is troef! Beire.

• Jan, Though time has gone by and water has flown, the feeling never died.

• Via deze weg zouden wij, de Jungleboys en -giris, gaarne Jessica Rabbitt gelukwensen met haar [22-02-91] verworven meerderjarigheid. Proclia!

• Gelukkig verjaardag, Luc uit H. The girl from Ipanema.

• Heila Lapino, valt er als konijn wel te leven met Priapisme?

• KLJ-stijlers in Leuven: We komen een laatste keer samen dit jaar: op 28 feb. om 21 u. in de KLJ-centrale. Het wordt Sing-in en Wedden dat... je er ook weer bij bent?

• P. Was het nu twee bakken waard of niet?

• Voor al uw typwerk en thesissen, snel en verzorgd, bel naar 02/767.94.05. Proefdruk mogelijk. Ik haal en breng uw werk terug. Tabellen geen probleem.

• Beste blondines, als jullie dan toch zo knap zijn, waarom moeten jullie dan nu al contactadvertenties plaatsen? De brigade ter opsporing van atjstoliete schepsels.

• Poezelige Marie, ben je nog vrij? Charmante Wilfried.

• Hartstochtelijke jongen, herlees Veto-zoekertjes 21 januari: achteste zoekertje, vijfde woord. Troost u, want naar het schijnt doen flamingo's het ook niet slecht. Derrick.

• Typen van thesissen, verslagen, briefwisseling, enz. Vertalingen, inbinden, laserscripten. Kris Rossele, Naamsestr. 130, 3001 Heverlee. ☎ 20.70.77.

• Gezocht: Fiets, max. 500 fr., z.w. Hendrik Bogaert, Leopoldstr. 33. Gelieve bericht achter te laten.

• Benneke toch, bedankt voor het geweldig verjaardagskado, je lief kaartje en je drie kussen. Vergaat niet af en toe eens aan je oren te trekken. Brigitte de Braambes.

• Sociale Raad dankt haar aktioeversders voor hun spontane onverzettelijkheid. Gelukkig aktiedagen.

• Wat is't Roelie? Nu moet ik tips geven zeker? Kassiopea

• De werkgroep 'Eigen neus eerst' groet het GVVF. Eigen neus eerst! Neuspeuteren mag! Neuspeuteren mag!

• Het GVVF, werkgroep tegen ochtendmislelijkheid groet hiermee de werkgroep 'Gegeven is Gegeven'.

• Verloren op de 19. feb.: hangertje in de vorm van hoelizer (Parkstr./Vesaliustr./C/LT). Gelieve terug te bezorgen tegen beloning bij Sandra H. Naamsestraat, 90. Alvast hartelijk bedankt.

• Mie, voor jou zou ik Mac & Maggie-bloesjes stelen.

• Welaan dan BB, dame D6-5E, schaaik! Het werd zo sllaan tijd. Bok

• Zou de Patronella uit de Veto van vorige week zich bekend willen make op de Veto-redaktie? Alvast bedankt.

• Heelt iemand mijn spoorloze katin gezien? Getigerd, met stukje uit oor. Beloning voor de vinder, in Dekenstraat 34. Ik ben wanhopig. ☎ 016/23.77.59

• Te koop: Nooten-kom om ik je stereo-installatie vernietigen. Een jaloers konkunte.

• Aan Lieve en Sabine: ik eet meestal in 't Pauskelege. Hoop je daar eens te zien. If not, tot do. 12.00 u in 't Meisjescentrum.

• Ha Miriam. Nu ik weet dat je vol spanning de zoekertjes leest, doe ik je de groeten. Vanwege onze oude geestesverwachting. Lies.

• But I know that I love you so. Voor P.

• Karolien en Annelien, wanneer gaan jullie nu eens eindelijk de grote kus doen? Juul.

• Kamer te huur. Minckelerstr. 16, Heverlee (bij station), 3500 fr. ☎ 22.80.60. Vraag Emile de Camille.

• Last met de vrouwen, Ziggy? Weet je nog altijd niet waarvoor jouw soupakje dient? Kobbe.

• PEPSI: The choice of a new generation. W.

• De werkgroep Pol&Soc volgend jaar niet moet gaan stemmen.

• Ik ben van plan te gaan kijken naar 'Kunst in de Lucht' in Brussel. Zin om mee te gaan? Zo ja, laat iets horen. Georges, Blijde Inkomststr. 56

• Graaf de Pompidou, Oljifie is ter uwer beschikking. Uw aanbod liet mij niet koud! Doetje.

• Hierbij zijn de drie wensen vervuld, maar zoals in alle sprookjes moet de draak nog verslagen worden. De goede lee Eva.

**Tikkantoor
Devano**
016/23.98.70

Tekstverwerking
Laserscripting ★ Lay-out
Dactylografie

Boeken, tijdschriften,
cursussen, thesissen,...

**Professionele aanpak
Jarenlange ervaring**

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilselseesteenweg 54
3020 Herent

advertentie

Agenda AD VALVAS

DOOR ANN VANDERMAESEN

MAANDAG

20.00 u **KONCERT** Francis Goga, gitarist en komponist, geeft met zijn zes man sterk orkest en twee zangers een show met wereldhits, in de Stadsschouwburg, toeg. 150,-450, org. CC Leuven.

20.30 u **FILM** The Harder They Come, een film van Perry Henzell (Jamaica, 1972), over het leven van een Jamaicaanse Rasta-man held, in Aud. Vesalius, Van Evenstr. 2, org. DAF.

20.30 u **LIEFDESZANGEN** door Herman Verbeek (priester, groen Europearmentalid), in Universitair Meisjescentrum, Vital Decosterstr. 47, toeg. gratis, org. Studentenvoorzieningen.

21.00 u **FILM** Noce Blanche, een film van Jean-Claude Brisseau (1989), over een ouder iemand die tegen zijn wil verlied wordt op een jong meisje, met Vanessa Paradis, in 't Stuc, toeg. 100/130.

22.30 u **FILM** The Trip, een film van Roger Corman (USA, 1967), waarin de toeschouwer gekonfronteerd wordt met de gehallucinerde wereld van iemand die onder LSD verkeert, in Aud. Vesalius, org. DAF.

DINSDAG

18.00 u **FILM** Mauricio Kagel, één van de belangrijkste componisten van hedendaagse muziek, konfronteert zijn muziek met beelden, in 't Stuc, toeg. 80/100.

18.00 u **LEZING** over de praktijkerijangen van een konservator hedendaagse kunst door Jan Debbaut, Directeur Stedelijk Van Abbeuseum Eindhoven, in MSI (lokaal 02.28), org. L&W

20.00 u **DEBAT** Vredesweek: Debat 'De vredesbeweging en de Golf', met T. Declercq (oud-senator), S. Armani (PLO), prof. L. Reyckler (KUL), in MSI 20.28, toeg. gratis.

20.00 u **FILM** De Helse Trein, in het kader van de aktieweek van de Studenten tegen Racisme, in aud. Vesalius, toeg. gratis.

20.00 u **DEBAT** met Louis Tobback, politiek terrorist met visum', ondervraagd door L. Neuckermans (De Standaard) en Y. Desmet (De Morgen), en met als moderator Mark Schaevers (Humo), in MSI (lokaal 00.08), toeg. 50, org. JS-KUL/CSC-Leuven.

20.00 u **VOORDRACHT** over de symboliek van de Egyptische tempelbouw, door J. Kinnar, in MSI, toeg. 90/120/170, org. Egyptologische Vlaanderen vzw.

20.30 u **FILM** In de reeks Jazz-films: Bird Now, een film van Marc Huraux (België, 1988) over Charlie Parker, in 't Stuc, toeg. 100/130.

20.30 u **FILM** River's Edge, een film van Tim Hunter (USA, 1986), over een stel losgeslagen hardcore-punks in een klein stadje in de Verenigde Staten, in Aud. Vesalius, org. DAF.

20.30 u **FILM** Torch Song Trilogy, een film van P. Bogart, in Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 2, toeg. 100/125, org. Studentenvoorzieningen/DAF.

20.30 u **KONCERT** 'Volle Maan', door Johan Verminnen, in Aud. Minnepoort, toeg. 300/350, org. CC Leuven.

20.30 u **KONCERT** Het Leuven Universitair Koor, het koor van het Lemmensinstituut en De Tweede Abend o.l.v. M. De Smet brengen werken van Rossseau, Nees, Harvey, Goeyvaerts, De Leeuw en Berkeley, in Koncertzaal Lemmensinst., Herest. 53, toeg. 150/200.

22.00 u **FILM** Julia's geheim, in het kader van de aktieweek van de Studenten tegen Racisme, in aud. Vesalius, toeg. gratis.

22.30 u **FILM** Rust Never Sleeps, een film van Bernard Shaky (USA, 1979), over een optreden van Neil Young in San Francisco, in Aud. Vesalius, org. DAF.

23.00 u **FILM** In de reeks Jazz-films: Step across the Border, een film van Nicolas Humbert en Werner Penzel (Zwitserland, 1988) over Fred Frith, in 't Stuc, toeg. 100/130.

WOENSDAG

12.15 u **DEBAT** Vredesweek: Lunchdebat met prof. L. Reyckler, over 'Een diplomatie voor ontspanning', in Raadzaal Soc. Wetenschappen (blok C).

13.00 u **KONCERT** Het vokal ensemble 'Die Maulwerker' (Berlijn) o.l.v. D. Schnebel brengt werken van Cage, Schnebel en Stockhausen, in Kapel lers Koloje, Pater Damiaanplein 8, toeg. gratis, org. Kulturkommissie.

14.00 u **FILM** De Boezemvriend, een film van Dimitri Frenkel Frank (1982), in Vlaams Filmmuseum, Boekhandelstr. 9, org. DAF.

18.00 u **FILM** Mauricio Kagel, één van de belangrijkste componisten van hedendaagse muziek, konfronteert zijn muziek met beelden, in 't Stuc, toeg. 80/100.

20.00 u **FILM** In de reeks Jazz-films: Let's get lost, een film van Bruce Weber (VS, 1988) over Chet Baker, van woensdag t/m dinsdag 5/3, in Studio 1, toeg. 150, org. Stuc.

20.00 u **FILM** Groot-Brittannië in de jaren 60: The loneliness of the long distance runner, een film van Tony Richardson (BRD, 1969), van woensdag t/m dinsdag 5/3, telkens 20.00u., in 't Studio, toeg. 100/125, org. DAF.

20.00 u **FILM** Mariken Van Nieuweghem, een film van J. Stelling (1974), in Vlaams Filmmuseum, Boekhandelstr. 9, org. DAF.

● ○ ●

ALFA Feestweek ☎ Ma 25/2 om 21.00 u: Kantus boven de Universum - kwestie van de week goed te in te zetten ☎ Di 26/2 om 20.00 u: Lezing in MSI. Daarna Sangria en cocktail in de fabrikar ☎ Wo 27/2 om 19.00 u: Film 'The Clan of the Cavebeers', een aanrader van prof. Vermeersch, in MSI. Daarna speelfeesavond in de permanente, ☎ Do 28/2: Voetbal tegen Aardwetenschappen, naam opgeven op de valven.

EOOS ☎ Ma 25/2 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in de permanente. ☎ Di 26/2 om 22.00 u: Fuif, in de Albatros. ☎ Do 28/2 om 24.00 u: Slavische Avond, in Isol.

EKONOMIEKA ☎ Ma 25/2 om 20.00 u: Moskou-avond 2e lic, in de VAC. ☎ Di 26/2 om 21.00 u: Witlof from Dulci, optredens in den dulci ☎ Wo 27/2 om 19.00 u: statutenbestuursvergadering in de Bar.

HISTORIA ☎ Ma 25/2 om 20.00 u: Videoavond op de permanente ☎ Di 26/2 om 20.00 u: Presidiumvergadering op de permanente ☎ Wo 27/2: Voetbal België-Luxemburg (Astridpark-Anderlecht).

KLIJ ☎ Ma 25/2 om 21.00 u: Grieks-Romeinse avond, op de Germania-permanente, toga gewenst. ☎ Wo 27/2 om 20.00 u: Presidiumvergadering in de permanente.

PEDAGOGIE-KATECHETIKA ☎ Van di tot wo, 26-27/2: 24 uren van de 2PK, met ontbijt, optredens, video, enz.

POLITIKA
Filmweek in Auditoria Vesalius ☎ Ma 25/2 om 20.30 u: The Harder They Come. Om 22.30 u: The Trip ☎ Di 26/2 om 20.30 u: River's Edge. Om 22.30 u: Rust never sleeps ☎ Wo 27/2 om 20.30 u: Jubilee. Om 22.30 u: Blank Generation. ☎ Do 28/2 om 20.30 u: House Party. Om 22.30 u: This is Spinal Tap. Daarna 1e kan. fuif in de Albatros.

VTK ☎ Ma 25/2 om 20.00 u: Kolkodium 'Industriële veiligheid', in Aud. De Molien ☎ Di 26/2 om 20.00 u: Onderwijswerkgroep in RC. Om 20.30 u: optreden koor (werk van Goeyvaerts), in de Grote Aula ☎ Wo 27/2 om 20.30 u: Optreden koor (werk van Porcelain en Nasveld, in de Grote Aula.

20.00 u **VOORDRACHT** over 'Huwelijk en Homofilie', door Harry Willekens (Katholieke Universiteit van Tilburg), in Aud. Vesalius, toeg. gratis, org. Studentenvoorzieningen/De Roze Drempele.

20.30 u **FILM** In de reeks Jazz-films: Straight No Chaser, een film van Charlotte Zwerin (VS, 1988) over Thelonious Monk, in 't Stuc, toeg. 100/130.

20.30 u **FILM** Jubilee, een film van Derek Jarman (GB, 1978), waarin een kind wordt gegeven op de punkbeweging in Groot-Brittannië, in Aud. Vesalius, org. DAF.

21.00 u **KONCERT** Optreden van 4 jonge groepjes: De doeken, Hangman, Blues on the Road en de band van Germania. La mystère des voix vulgaires, in zaal Isol, Vesaliustr., toeg. gratis, org. Studenten tegen Racisme.

22.30 u **FILM** The Blank Generation, een film van Amos Poe (USA, 1976), met optredens van de betere new wave en punkgroepen in de VS, in Aud. Vesalius, org. DAF.

22.30 u **FILM** Torch Song Trilogy, een film van P. Bogart, in Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 2, toeg. 100/125, org. Studentenvoorzieningen/DAF.

23.00 u **FILM** In de reeks Jazz-films: A Night in Havana, een film van John Holland (VS, 1987) over Dizzy Gillespie, in 't Stuc, toeg. 100/130.

DONDERDAG

13.00 u **FILM** 'Hallelujah' en 'Antithese', kortfilms van Mauricio Kagel, één van de belangrijkste componisten van hedendaagse muziek, in 't Stuc, toeg. 60/80.

18.00 u **FILM** Mauricio Kagel, één van de belangrijkste componisten van hedendaagse muziek, konfronteert zijn muziek met beelden, in 't Stuc, toeg. 80/100.

20.00 u **KONCERT** Het Symfonisch Orkest van het Lemmensinstituut o.l.v. Edmond Savoniers en solist B. D'Hollander (dwarsfluit) brengen muziek van Brahms, Reinecke en Wagner, in Koncertzaal Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. 150/200.

20.00 u **TORNIOO** Finale welsprekendheidstornioo met gastoptreden van Belgische Improvisatie Liga, in MSI, toeg. 50/80, org. VRG.

20.00 u **DEBAT** Vredesweek: Debat 'Hoe intolerant zijn levensbeschouwingen?', met prof van Gerven (Ujisia), Seotlandorp (Den Haag), Arkoun (Sorbonne), Apostel (RUG/VUB), in (te?) Kleine Aula, toeg. gratis.

20.30 u **FILM** In de reeks Jazz-films: Step across the Border, een film van Nicolas Humbert en Werner Penzel (Zwitserland, 1988) over Fred Frith, in 't Stuc, toeg. 100/130.

20.30 u **FILM** House Party, een film van Regie Hudlin (USA, 1990), over het leven van gewone zwarte tegenaren, in Aud. Vesalius, org. DAF.

20.30 u **VOORDRACHT** over 'Seksualiteit: Het vermogen tot liefhebben', met Magda Van De Wiele (Seksuologie en Godsdienstwetenschapper), in Aud. Vesalius, toeg. gratis, org. UP.

22.00 u **KONCERT** The Dentists (GB), in Zaal Belgisch Kongo.

22.30 u **FILM** This is Spinal Tap, een film van Bob Reiner (USA, 1984), over de eerste Amerikaanse tournee van de Britse rockband Spinal Tap, in Aud. Vesalius, org. DAF.

23.00 u **FILM** In de reeks Jazz-films: A Night in Havana, een film van John Holland (VS, 1987) over Dizzy Gillespie, in 't Stuc, toeg. 100/130.

20.30 u **FILM** In de reeks Jazz-films: Bird Now, een film van Marc Huraux (België, 1988) over Charlie Parker, in 't Stuc, toeg. 100/130.

ZONDAG

15.00 u **TEATER** 'Als bij Toverslag', een voorstelling door Poppenteater Hasseltse Tijl, over een jongen die bij een bron een gouden koningsvis ontdekt, in 't Kersouwe, Naamsestr. - Hallengang 1, toeg. 45/55/85, org. CC Leuven.

MAANDAG

20.00 u **TEATER** Compagnie Aimé De Lignére meet 'Carmina Burana', een vertolking van de middeleeuwse Carmina, op muziek van Carl Orff en gedanst door 12 dansersessen, in de stadsschouwburg, toeg. 150-350, org. CC Leuven.

Onverschilligheid en het failliet van de democratie

Het kollokwium dat donderdag in het Maria Theresiakollege plaatsvindt in het kader van de vredesweek belooft uitermate boeiend te worden. Vier topakademici – een kristen, een moslim, een jood en een vrijzinnige – konfronteren hun visies op tolerantie en de Golfoorlog. Veto ging uitgebreid praten met de vrijzinnige. Leo Apostel (65) is emeritus-hoogleraar aan de RUG en de VUB. Hij is een belangrijk filosoof, volgens sommigen een van de belangrijkste van de twintigste eeuw. Aan de VUB werd enkele jaren geleden een 'Centrum Leo Apostel' opgericht. Apostel lag ook mee aan de basis van de vorig jaar opgestarte vzw 'Worldviews', die zich bezighoudt met interdisciplinariteit en wereldbeeldenkonstruktie. Volgende week publiceren we het tweede deel van ons gesprek.

Veto: *U doet onderzoek naar wereldbeelden. Het kollokwium en het debat hebben als thema de (in)tolerantie van levensbeschouwingen. Wat is het verschil tussen een wereldbeeld en een levensbeschouwing?*

Apostel: «Een wereldbeeld is een konstruktie, een geïntegreerd model waarin zo veel mogelijk delen van onze globale ervaring een plaats moeten vinden. Het is een theoretische aangelegenheid, die verklarend en beschrijvend werkt maar niet noodzakelijk waarderend en oriënterend. Die laatste twee aspecten horen veeleer bij de levensbeschouwing, die een poging tot fundering is in een min of meer coherent doel- en waardensysteem van het levensplan dat men voor zichzelf uitstippelt. Wereldbeeld, levensbeschouwing en levensplan verschillen maar hebben wel met elkaar te maken. Iemand met een geïntegreerd levensplan wil weten in wat voor soort wereld dit zich zal ontplooien, en een min of meer begrepen wereld leidt vroeg of laat tot waarderend of aktie. De begrippen hebben elkaar nodig, of ze veronderstellen elkaar.»

«Kenmerken van onze maatschappij zijn de enorme informatieksplosie en de dynamische ontwikkeling met stimuli van allerlei kanten. Een levensbeschouwing of wereldbeeld opbouwen is dan moeilijk. Zelfs een levensplan stelt, afgezien van de grote lijnen, problemen. Je mag zelfs niet hopen dat een beroep waarvoor je als dertigjarige kiest nog bestaat als je zestig bent.»

Veto: *Worden wereldbeelden of diepe levensbeschouwingen bij ons nog wel op prijs gesteld?*

Apostel: (lacht) «Ze hebben een slechte reputatie. Je kan er geen carrière mee maken. Je wordt verondersteld meer konkrete, haalbare projecten aan te dragen. Levensbeschouwingen worden naar de achtergrond verdrongen. Als je ernaar informeert bij de mensen zal je als antwoord krijgen: ik ben socialist of liberaal, of ekolog, of kristen of agnostikus. Maar geen van die antwoorden is uitgedacht. Meestal blijft het bij zeer vage, algemene leuzen. Misschien ligt het aan de Belgische mentaliteit, of aan het feit dat politieke partijen geen rol meer spelen in het gewone leven bij het bepalen van keuzes.»

«Mensen worden zich wel sterk van hun wereld- of levensbeschouwing bewust als ze in contact komen met andere, vreemde culturen: 'je voelt je het meest Vlaming in New York.' Dan merken ze dat ze op een onbewuste, kinderlijke, onbewerkte manier toch een levensbeschouwing hebben.»

Veto: *Kan men dan reeds van een konflikt spreken tussen culturen?*

Apostel: «Niet noodzakelijk. Men kan verrast of verbaasd zijn; het kan uitmonden in een vreedzame koeksistentie. Maar als je buurman van Egyptische popmuziek houdt in zijn jivv folk, en als zijn kinderen altijd op straat spelen, en jij vindt dat zo iets niet hoort, dan kan er wel degelijk een vijandschap groeien.»

Veto: *We praten nu over situaties op mikronivo. Komen internationale konfliktken ook vaak voort uit botsingen tussen levensbeschouwingen of culturen?*

Apostel: «De Golfoorlog wordt vaak voorgesteld als een konflikt tussen de Arabische en de niet-Arabische wereld, vooral door de Arabieren. Saddam doet om propagandistische redenen een beroep op de islamitische solidariteit, terwijl hijzelf atëist is en zijn Baath-partij een lekenpartij. Maar na de mislukking van een islamitisch socialisme is het islamitisch fundamentalisme zowat het enige waar de Arabische massa's nog iets van verwachten. Aan de andere kant mobiliseert Bush de kristelijke waarden; hij organiseert bijvoorbeeld gebedszoondagen en gaat daar vroom naartoe.»

«Het deze vertoning ten spijt, is dit geen levensbeschouwingelijk maar een politiek konflikt. Het enige wat duidelijk blijkt, is dat de retoriek van de twee partijen volgens andere regels verloopt. De zeer bloemrijke Middenoosterse spreekwijze en de manier van onderhandelen hebben waarschijnlijk tot kortsluiting geleid bij de twee partijen. Ik denk niet dat op dit ogenblik zo veel wordt gevochten om levensbeschouwingen. Soms zou je't bijna kunnen betrouwen.»

«De onverschilligheid die je aantreft in ons eigen milieu, vooral na de ineenstorting van het burokratisch socialisme in het oosten, is groot. Welk levensbeschouwingelijk projekt was er in de laatste vijftig jaar? Het liberalisatieprojekt van de jaren '60 heeft sporen nagelaten, maar is overal ineengestort. Het soort Freudomarxisme dat we in Frankrijk vonden is weggevallen. De mensen die dat hebben uitgedragen zijn over het algemeen konservatief en rechts geworden. Het politiek entoesiasme in de Verenigde Staten voor het overnemen van de diskriminatie tegenover negers en vrouwen, is uitgedoofd. Het entoesiasme voor de democratie of voor het socialisme is op dit ogenblik nergens groot. De bevrijdingstheologie leeft nog, maar in een zeer arm en onderdrukt deel van de wereld. Veel meer zie ik op dit ogenblik niet.»

levensbeschouwingsnood wordt aangetoond door de bloei van sekten en van parapsychologie, door belangstelling voor allerlei New Age-bewegingen en door de verkoop van holisme-boeken. Een erg negatief symptoom is de woeking van neurosen, en de ermee gepaard gaande verkoop van anti-depressiva. Natuurlijk kan je niet zeggen dat de neurotisering van onze maatschappij alleen te wijten is aan het wegvallen van de wereldbeschouwing, maar dat wegvallen is zeker een belangrijke faktor. Wie vroeger militeerde in de KP, had een welomschreven doel voor ogen. Gelovigen konden terecht bij priesters. Maar nu medikaliseerd de samenleving haar eksistentiele problemen, bij gebrek aan een andere opvang. Zal dit alles zich ontladen in een steeds sterker worden van sekten? Dat zou een nachtmerrie zijn.»

«Het zou ook kunnen dat de 'officiële' ideologieën – wetenschappers, politici en vertegenwoordigers van de kerken – trachten te zoeken naar de invulling van een wereldbeeld. Die men dan komen uit de waardebelevingen die men nog resten, uit de ervaringen met de geschiedenis en uit de resultaten van de wetenschappen van hun tijd. Een nieuwe zoektocht naar één of meerdere globale projecten lijkt mij de enige oplossing die hout snijft. Ik hoop dat de zoektocht het winst van de barbarij van de leuzen en de sekten.»

Veto: *Er is nog een derde mogelijkheid. De totale konsumptie maatschappij over de hele wereld.*

Apostel: «Met een demokratiese diktatuur, zoals nu in de Verenigde Staten.»

Veto: *Kan uit het heersende nihilisme of uit de walging voor die mogelijkheid geen nieuwe hoop groeien?*

Apostel: «Die gedachte doet mij denken aan Bakoenin en de anarchisten in de 19de eeuw.

(Foto Leen Van Lindt)

«Aangezien er geen kompromissen mogelijk zijn tussen God en Satan, zijn er ook geen kompromissen tussen Bush en Saddam.»

Veto: *Getuigt de algemene populariteit van de fundamentalismen in kristendom, jodendom en islam niet van een hernieuwde belangstelling voor levensbeschouwingen?*

Apostel: «De fundamentalismen zijn een angstig terugrijpen naar letterlijke zekerheden van het verleden, omdat men het niet meer ziet zitten iets anders op te bouwen. Dat beschouwt ik niet als een nieuwe ideologisering maar als de stuiptrekking van de oude levensbeschouwingen die nu nog gebruikt worden om angstige mensen toch nog enig huouwt te bieden. Helaas heb ik de indruk dat de fundamentalismen dikwijls anti-demokratiesch en militant zijn. Meer bepaald in het jodendom en de islam, niet zozeer in het katoliesisme en het protestantisme.»

Veto: *Hoe zal deze ideologische leegheid evolueren? Of hoe zou dit alles volgens u moeten evolueren?*

Apostel: «Geen mens weet waar het werkelijk naartoe gaat. Eén ding is zeker: er bestaat een grote onrust met betrekking tot de zinrvraag. De

Maak eerst alles kapot, en bouw het dan opnieuw op. Maak eerst Irak met de grond gelijk, en bouw het later weer op. Het is de Baader-Meinhoff-strategie. 'La politieke du pire' vindt geen steun en veroorzaakt enorm veel lijden. Persoonlijk meen ik niet dat men dat lijden mag riskeren. Er is al genoeg verwoest. Er moest nu al volop reaktie gekomen zijn: dat er niet meer verwoest mag worden dan al verwoest is. Maar blijkbaar dringt het nog niet erg door. Trouwens, over het algemeen kun je er niet zeker van zijn dat in een woestijn weer bloemen gaan groeien. 'Waar het gevaar het grootst is, is de redding het meest nabij', is een mooie gedachte waarvan ik niet zeker kan zijn dat ze waar is. Ik zou die radikaal-nihilistische gedachte willen bestrijden, zonder vijandvorming weliswaar. De nihilisten zijn niet de sekte die je moet doodslaan. Maar een soort bewuste, respekterende en argumenterende konfrontatie met de nihilisten is zeer hoogdringend.»

Veto: *Men kan zich afvragen of de nihilisten helemaal ongelijk hebben wanneer men de internationale politieke scène volgt.*

Apostel: «In de Golfoorlog is iets verschrikkelijks aan de gang. Men beweert dat men een rechtvaardige oorlog vecht. En toch zeggen politici voortdurend aan hun volkeren: 'Uw kinderen moeten niet vechten, niemand zal opgeroepen worden'. De rechtvaardigheid moet dus verdedigd worden, maar niet met het bloed van kinderen. Huursoldaten moeten dat doen; het is hun job en ze worden ervoor betaald. In Irak daarentegen heb je een volk onder de wapens, dat gedwongen wordt te vechten en dan nog met wapens die geleverd zijn door de tegenstander. Ik vind dat een heel eigenaardige, paradoksale situatie. Ten tweede ervaren we voor de allererste keer overduidelijk de ekstreme hypokrisie waarmee de enige overblijvende supermacht de internationale gemeenschap en de Verenigde Naties juridisch volledig stuurt. Ten derde is er de oorlog die niet zegenend wordt. Nog nooit toonde men zoveel beeldjes van een oorlog. Maar het zijn beelden waarvan je weet dat ze vervalst zijn en waarvan degenen die ze maken je ook zeggen dat ze vervalst zijn. Erg naargeestig: de volledige manipulatie en de opheffing van elke demokratiese controle. Dat is het failliet van de democratie.»

Veto: *Kan dit proces nog wel onder controle worden gebracht? Is het niet een zichzelf regulerend systeem geworden?*

Apostel: «De politici verliezen hun prestige sedert vijftig jaar, in alle landen. Ze worden niet meer geloofd. Ten slotte heeft de politikus niet meer de mogelijkheid een diepgaande invloed uit te oefenen op deze komplekse samenleving, die enkel voor technici nog een beetje begrijpelijk is. De invloed van het parlement vermindert overal zienderogen ten opzichte van de kommissies en de regering. De scheiding der machten wordt aangetast.»

«Op internationaal vlak is democratie natuurlijk altijd uitgeschakeld in tijden van oorlog. Waar het parlement soms nog een beetje meebeslist over de oorlogsspanningen, is dat in de Golfoorlog absoluut niet het geval. In ieder geval heeft deze oorlog niets te maken met een konflikt tussen godsdiensten of culturen. Het heeft iets te maken met de ontwikkeling van de moderne militaire techniek, met de ondergang van de parlementaire democratie, met petroleum natuurlijk en met de manier waarop de Arabische volkeren onderdrukt worden door hun eigen regeringen.»

Veto: *Het kollektieve kultureel en historisch bewustzijn weegt nochtans zwaar door. Beide partijen beschipen elkaar met kultureel-historisch geladen termen. Er wordt zelfs verwezen naar de kruistochten.*

Apostel: «Saddam stelt zichzelf voor als Saladin, en wordt voorgesteld als Hitler. Bush is voor Saddam de Satan. Deze diabolisering van de tegenstander is een typische closed mind reaktie. Het moet een totale tegenstander zijn, en dus een totaal gevecht. Aangezien er geen kompromissen zijn tussen God en Satan, zijn er ook geen kompromissen tussen Bush en Saddam. De belangen van een groep mensen zijn oorzaak van de diabolisering van de tegenstander, en van de sakralisering van de eigen zaak. Als het maar zover kon komen dat dit niet meer zou gebeuren. Dat geen enkel politikus zou durven zeggen: 'Ik vertegenwoordig God of het Goede'»